

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak, nyiltterek és hirdetések.

Telefon szám 34.

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 kor.
Fél évre 4 kor.
Negyed évre 2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számíthatnak.

Nyilttér pótlószáma 50 fillér.

Felelős szerkesztő:
ZRINYI KÁROLY.

Főszerkesztő:
MARGITAI JOZSEF.

Kiadó és laptulajdonos:
STRAUSZ SANDOR.

Tanfelügyelői kirendeltséget Csáktornyanak!

Zala megye egyik sajtóorgánuma érdekes eszmét vetett fel a minap, amelynek testbeöltöztetése a Muraközre, a magyar kultúrára és a nemzeti gondolatra nézve egyaránt — életszükséglet.

A »Sümeg és Vidéke« azt kíváná, osszák ketté a Zalaegerszegen székelő tanfelügyelőséget és teremtsenek Csáktornya székhellyel egy külön tanfelügyelői kirendeltséget.

En úgy vélem, hogy ezt az eszmét minden olyan zalai tanító-ember kicsiráztatta már a lelkéből, akinek csak egy mákszemnyire is szívén fekszik a Muraköz ügye; és — ha ez a gondolatcsira eléggé mégsem jegecsedett ki tette — az nem a gondolat megérlelőjén, hanem rajta kívül eső tényezőknél mult csak, akik nem szentelnek elegendő figyelmet a Muraközben fel-felöltő riasztó mozzanatoknak; — akik nem olvasnak hírlapokat; vagy akiket hidegen érint ennek, az anyatesztől valóni készülő földterületnek sorsa.

De hálásak lehetünk t. laptársunknak ezen gondolat szóvátelelért még így utólag is, mert — noha ennek az ujonnan felállítandó hivatalnak már évek óta differenciálódnia kellett volna — a cselekvésre még tán ma is lenne időnk. És hát jobb később, mint soha!

De most aztán végre igazán talpra kell állnunk, meg kell mozdítanunk minden követ és mindaddig kell agítalnunk, kilincselnünk és argumentumokkal harcolnunk, amíg ezt a nemes és felettébb fontos ideát meg nem valósítjuk.

Mert ezt meg kell tennünk, ha nem akarjuk, hogy lábunk alól kirángassák a gyékényt; ha nem akarjuk, hogy hazánk — az a szépséges és értékes gyöngyszeme — a Muraköz — ránk nézve teljesen veszendőbe menjen; ha nem akarjuk, hogy a saját vérünkön és kenyerünkön feldajkált testvéreink ádáz ellenségeink legyenek; ha nem akarunk gyáván és pipogyan kizsákmányolt nyomorúttal áldozatai lenni a pánszláv molochnak.

Siessünk, amíg — Ausztria módjára — mink is el nem késünk egy gondolattal, mert ez a kései gondolat sirunkat ásná meg, amely pedig már készül is a magyar állam-szeme számára, amelynek ásaí a trialista papok és azok a tanulók, akiket a Hrv. Narodna Straza elcsal tőlünk, hogy idővel mint fajgyűlölő, országfelforgató jancsárokat adja vissza — szülőföldjüknék.

Akiknek látását eddig elfátyolozta a minden megbocsájtó bűnös könnyelműség nyomán kicsordult könnyesepp, — azok nézzenek a Muraközbe és látni fogják, hogy talpunk alatt máris ég a föld.

A muraközi lelkészek — amint Svirig vallomásából látjuk — a déli szlávok nyelvét

honosítják meg szisztematikusan a muraközi nép közt. De a nagyszlávoknak csak a népünk kell, annak nyelve azonban már nem. Azt mellőzik, üldözik, vicclapjaikban (l. a »Koprive«-t!) kigúnyolják és teljesen ki is akarják a köztudatból irtani.

Mert centralizáló törekvéseikbe sehogysen illenek bele ennek a konzervatív természetű idiomának többféle sajátsága; már csak azért sem, mert feltéve van magyar szavakkal, kifejezésekkel, magyaros fordulatokkal és át-meg-át van tüzdelve a magyaros szóvonzat sajátágaival is.

Csodálatnivaló igazán, hogy a fokonkint eltántorodó muraközi nép nem veszi észre, hogy elsősorban is anyanyelvétől akarják »jó-akarói« megfosztani.

Azon a megdöbbentő erőszakosságon is csak eleinte ütöttél meg, hogy gyerekei neki érthetetlen nyelven tanulják a vallás alapigazságait az iskolában — hogy a felölt is csak idegen horvát nyelven részesülhet a hit vizsgáztató erejében a szószékről. Eleinte beszánkodott is emiatt a terde és fonák állapot miatt, de ma már ebbe is beletörődött.

De nézzünk csak a szeme közé ennek a rendszeres átgúró munkának!

Vajjon nem tűnik e fel, hogy a muraközi lelkészek — ha már nagyon kiadták magukból népboldogító fullánkjaikat — újabban igen sokszor adnak okot felháborodásra, cikkezésre avagy éppen az ügyészség beavatkozására.

Ez hajdan nem így volt. És ezt nem is lehet a véletlennek tulajdonítani, mivel hogy itt egy erjedő folyamattal van dolgunk, amely nem régi keletű, de amely egyre súlyosabb horderejű momentumokat szór ki magából . . .

»Valami büzlök Dániában«, mint Shakespeare mondaná.

Ezt az erjedési processzust kell tehát folyvást szemmel kísérni.

Emögött aztán egyéb is lappang a háttérben.

Magdics P. megírta Horvát történet-tanáránál a Muraköz multját. Aki ezt a könyvet elolvassa, megdöbben, mert minden sorából az a meddő igyekezet duzzad ki, hogy miképpen lehetne bebizonyítani, hogy a Muraköz sohase volt Magyarorszáé, hogy tehát ezt a birtoktestet mi 1000 év óta folyvást csak bitoroljuk. (Ami persze nem áll, mert az mindenkor a magyaroké volt!)

E könyv megírása sem volt »esetleges« ötleterű dolog, hanem egyik kereké annak a lendítő-gépnek, amely Muraköz elszakításán dolgozik.

Avagy az is »véletlenség«, hogy a Hrv. N. Straza évenként egyre több muraközi fiút taníttat ki papnak, ügyvédnek, orvosnak?

Hiszen ők maguk sem titkolják, hogy ezek a tenegyereké jöttevő hazájuk ellen fognak tört, mint Brutus J. Caesar ellen.

Avagy az is véletlen talán, hogy minden esztendőben több-több muraközi gyereket szív fel Zágráb, hogy verbéli horvát iparost neveljen belőlük? — Nem! Ez is bent van a programban. Hiszen ma már ott tartunk, hogy a »Pokret« számonkéri tőlünk azt a 3 »horvát« képviselőt, akit a muraközi horvátoknak kell felküldeni a zágrábi Szaborba az ő — törvényeik szerint.

Ne ámtsuk magunkat hamis jelszavakkal és maga-megtévesztő ábrándokkal, — a horvátok immár nyíltan követelik a Muraközt és — ha mi tehetetlen gyámoltalanságunk útját nem szegi — az a törekvés hova-hamarább teljeseedsébe megy és mi elveszülünk szép Muraközünknek.

Ezt — ha van önértel, ha van becsületérzés s ha van magyar lélek bennünk — meg kell akadályoznunk!

Ha már Muraközt Zágrábtól egyházilag nem tudjuk függetleníteni, csináljunk legalább külön tanfelügyelői kirendeltséget a Muraköz szívében.

Ennek a tanfelügyelőnek vagy helyettesének aztán rajt kell tartania kezét állandóan a beteg Muraköz pulzusán. Meg kell figyelnie minden mozzanatot, amely hazánk s a nemzeti eszme ellen irányul, fel kell látnia minden sebet, amit Muraköz testén orgyilkos kezek ütöttek s minden gyanús törekvést irgalmatlanul le kell lepleznie s csirájában elfojtatnia.

De siessünk, mert súlyos beteggel van dolgunk s a recipere a sors ideges rjjakkal ezt kaparta rá:

Periculum in mora.

Mert ime elérkezett a tizenkettedik óra. Tenni kell most, vagy soha!*)

—r—ő.

Magyarország kultúrája az 1911. évben.

III.

Középiszkolai oktatás. Az 1911. évben az állami középiszkolák tanszemélyzetének, nemkülönbön a tornatanítók statusrendezése törvényhozási úton végleges megállapítást nyert. Ezzel kapcsolatosan a kultuszokmány a nem állami középiszkolák tanszemélyzetének fizetési kiegészítés címén 800.000 K-át utalt ki s így ezek javadalmazását az áll. tanárokéval egyenlővé tette.

A középiszkolai tanulóifjúság testi nevelésének fejlesztése, valamint a tornareformok székszerű elbírálhatása és életbeléptetése érdekében külön szakembert rendeltetett be a központba.

Több fontos intézkedés tételt az ifjúsági higiénia, valamint a testi nevelés intenzívebb fejlesztése érdekében egy, az iskola-

*) A fenti sorokat, mint egyik tehetséges munkatársunk kikkét, közöljük, bár a feltevélet megvalósítása tekintetében már másféle megoldás is felmerült. Úgy hisszük azonban, hogy ezzel a közléssel is a közügynek szolgálatot teünk s vármegyéink többi lapjárólhoz hasonlóan a fontos nemzeti kérdés megérleléséhez cikkünkkel mi is hozzájárultunk. Szerk.

orvosok és egészségügyi tanárok által tartott szakértői tanácsok kifizetéséről.

A svéd-rendszerű torna érdekében szünetelt a tanfolyam tartását Budapesten, melyen 55 tornatanító vett részt.

Az 1911. évben számos középiskola alapfelszerelése velőképzőüzemek beszerzésével és villamosvilágítási felszereléssel kiegészítést nyert.

Új középiskolák létesültek: Kisvárdán, Mezőkövesden, Nyírbátoron és Gödöllőn. Több középiskola az 1911. évben új épületet kapott.

Az adminisztratív hivatali munkákat gyorsabb és könnyebb elintézése végett a Budapest székesfővárosi tankerületi kir. főigazgató mellé egy középiskolai igazgatót rendeltek be szolgálatra, ki egyúttal főigazgatói hatáskörrel is felruházott.

Felsőbb leányiskolák. Az 1911. évben fennállott összesen 36 felsőbb leányiskola, melyek közül 18 állami, 4 községi, 6 római, 4 ref., 1 ág. h. ev., 1 egyesületi és 2 magánjellegű volt. Az iskolák közül néhány még mindig nem nyert végleges elhelyezést. A győri áll. felsőbb leányiskola felépítésére nézve az előmunkálatok ez évben meglettek. A pozsonyi iskola újjáépítése pedig az 1911. év folyamán befejezést nyert.

Az internátusoknál az 1911. évben végellátást is biztosító gazdasági állások szervezését kezdte meg a kultuskormány.

Az 1911. év folyamán tartották meg a felsőbb leányiskolák igazgatói második értekezletét, amely véglegesen megállapította az újabb viszonyoknak megfelelő szervezetet, azonkívül javaslatot tett az internátusoknak az iskoláktól való függetlenítésére és a felsőbb leányiskoláknak nyolc osztályos leányközépiskolákká való fejlesztésére vonatkozólag. Az utóbbi javaslatnak nagy horderejű jövője van.

A háztartási tanfolyamok ez évben szép eredménnyel kezdték meg működésüket.

A római kat. felsőbb leányiskolák nagy nehézséggel küzdenek, mert a szerzetes tanítóknak nincs módjukban középiskolai tanári diplomát szerezni. Ezért egyes iskolák polgári iskolává alakultak át. Ellenben a protestáns felsőbb leányiskolák minden tekintetben nagy haladást mutatnak, amelyet elsősorban fenntartó hatóságoknak köszönhetnek.

A tanterv fizetési kiegészítő államsegéllyel oly fizetést élveznek, mint az áll. felsőbb leányiskolák alkalmazottai.

Népoktatás. Kisdóvák. A kisdóvák intézeteknek fejlesztése a szükséghez mérten történt. Az 1911. évben a kultuskormány 100 új óvodai állást szervezett s azokat be is töltötte.

Az új áll. óvodákat oly községekben szervezték, ahol már áll. iskola, vagy legalább magyar tantervvel más népiskola működik. Az új áll. óvodák állandó elhelyezése a községek által biztosított.

Az óvónők fizetéséről is történt némi intézkedés. A kultuskormány — tekintettel az óvónők mostoha helyzetére — addig is, míg fizetésük törvényhozási úton rendezhető lesz, az 1911. évben 75 régebben működő óvónő fizetését 800 K-ról 1000 K-ra emelte fel.

Másjellegű óvodák segélyezésére is állandóan figyelemmel volt a kultuskormány.

Az egyesületi óvodák államosításával kapcsolatban az érdekelt egyesületek által az óvodák fenntartására eddig fordított ösz-

szegeket napközi otthonok létesítésére és fenntartására fordították.

A kultuskormány az áll. óvodáknak foglalkoztató eszközökkel való ellátását, tekintettel egyrészt a kincstár anyagi érdekeire, másrészt pedig a honi iparnak a lehetőséghez képest való támogatására, új alapokra fektette.

Hogy a menedékházvezetők száma fokozatosan apaszassék, az 1911. évtől kezdődően az állandó menedékházaknál már szabályszerű képesítéssel rendelkező önkénteseket alkalmaztak vezetőkkül.

Elemi népoktatás. Állami tanfelügyelet. Az állami népoktatási tanfelügyeletnek ebe-
rebb és intenzívebb érvényesítése céljából tervbe vétetett az 1911. évben a tanfelügyelet újjászervezése akképen, hogy az iskolák belső életének ellenőrzése és működési eredményének fokozása a kir. tanfelügyelői székhelyeken kívül lakó községeknek, a szoros értelemben vett iskola-látogatóknak válik feladatává, akik a tanítói pályán jártasságot szerzett kiválóbb egyének sorából az iskolák kisebb csoportjának felügyeletére fognak alkalmaztatni s a kir. tanfelügyelők csakis az ő jelentéseik alapján mutakozó szükséghez képest s egyébként előforduló helyszíni tárgyalások alkalmával lesznek kiszállást. Ezzel kapcsolatosan már az 1911. évben a székesfővárosban tíz iskolalátogató szakfelügyelő alkalmaztatott.

A népoktatásügyi egységek irányítása és fejlesztése érdekében az 1911. évben meghonosították a kir. tanfelügyelők időközi szakértői tanácsát. Az első szakértői tanács az október hó 5., 6. és 7-én tartott meg Budapestben. Az értekezlet a hazai népoktatásügy tovább fejlesztése érdekében fontos pedagógiai tételekkel vitatott meg.

Állami elemi iskolák. A kultuskormány az 1911. év folyamán új áll. elemi népoktatási felállítására 300.000 K-t fordított. Az 1911. év folyamán 118 községben szerveztetett új állami elemi népoktatási 301 tanítói állással. Ezen új iskolák oly helyeken lettek szervezve, ahol egyáltalában nincs elemi iskola, vagy ahol a magyar nemzeti népoktatás és a magyar nemzeti érdekek védelmének csakis állami népoktatással lehet biztosítani.

Az 1911. évben az állami tanítók létszáma 8024 volt.

A nem állami elemi iskoláknál működő s államsegéllyel élvező tanítók száma ez évben 17.217 volt. E tanítók, illetve iskolák összesen 10.257.934 K államsegéllyel éltek.

Az ingyenes népoktatásról szóló törvény (1908:46 t.c.) azon rendelkezései, melyek a községi és hillekezesi elemi iskolákat érintik, 2.520.000 korona költséget okoztak.

Gazdasági ismételő iskolák. Az önálló gazdasági népoktatási szaktanítóknak kiképzésére a földmivességekben rendezett kétféle tanfolyamokon 17 népoktatási okt. tanító vett részt, akik gazdasági szaktanítókkul lettek alkalmazva. A kisebb foku gazdasági népoktatási segélyezésére 10.000 K-val több irányoztatott elő az 1911. évi állami költségvetésben, mert az Alföldön több község tanjai népoktatása szerződésileg állami kezelésbe ment át.

Az 1911. évben az ország legnagyobb részében elismerésre méltó buzgalommal fogtak hozzá a kir. tanfelügyelők a tanítókkal karöltve a patronázs-egyesületek szervezéséhez is.

(Folytatás köv.)

Népdal.

*Csillag tótt le az égről,
Mégvált a nagy fényességétől,
Kéteve esett a földre,
A színtelen fákó rögre.*

*Gondol-e a csillag vissza
Oda, hol az ég oly tiszta, ...
Nem néz-e irigykedve,
Fenn a többit fénykedve.*

*Hjába gondol, hjába nézi,
Ami elmúlt, el nem éri —
Hulló csillag, hervadt virág
Elszállt sóhaj, pusztá világ.*

Zombory Gyula.

— **Iskolalátogató.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Békei Ignác fűve, áll. polg. isk. igazgatót a zalamegyei összes polgári iskolák látogatásával és szakszerű megvizsgálásával az 1913. évi februártól kezdve az 1914/15. tanévre megbizta.

— **Iparosok Otthona.** A Csáktornya létesítendő Iparosok Otthona felállítására komoly törekvések látunk a város iparosai sorában. Mindenképen azon vannak, hogy ezt a fontos szociális intézményt városunkban létesítsék. E célból m. hó 25-én zártkörű estélyt is rendeztek a »Zrinyi-szálló« nagytermében, mely elég szép erkölcsi siker mellett öröndetes összeggel gyarapította az Otthon alapokéjét. A mulatság a reggeli órákig tartott. Az estély alkalmával a következő felülvezetések történtek: Hajós Ferenc dr., Neumann Zor-cég, Gözmalom-Vilamtelep 10—10 K; Strausz Sándor 6; Wollák Béla dr., Isoó Viktor dr., Pálya Mihály, Pethő Jenő, Mesterich Aladár, Vajda Andor, Kreutz Lipót 5—5; Rosenberg Rezső, Hidvégi Miksa dr., Löbl Rezső, Pecsornik Ottó, Hirschmann Leó 4—4; Ivacsics Ignác, N. N., Mayer Armin, Heilig József, Steinberger F., Bagola István, Dénes Béla, Bagari János, Tóth István, Wollák Rezső, Persa János, Földes Mór, Deutsch Jenő 3—3; Hofman Pál, Neumann Salamon, Kopjár István, Horváth Pál, Masztnak József, Vidovics János, Hirschmann Adolf, Tauszig Oszkár, Tihanyi Mihály (Damása), Kaczun Mihály, Domján József, Mózes Bernát, Kelemen Sándor, Kristofics Károly, Zerman Vince, Széchy Lajos (Damása), Zrinyi Károly, Rónai Sándor, Kolarics Mátyás, Hampamer István, Schlesinger Lajos, Eisenstädter Gyula, Weisz Miksa 2—2; Kummert János, Hadrovics Ferenc, Bedics Ferenc, N. N., Mekovec N., Petrics Viktor, Prostenik Gusztáv, Sáfrán Ferenc, Fischer Albert, Straszter Ernő, Straszter József, Mayer Lajos, Wekerle Ferenc, Grits Géza, Szerb Henrik, Meskó Bálint, Stóger Béla, Szalay László, Gácsai István, Unger N., Holetics N., Petz Márton, Grau Géza, Peitl József, Deutsch Béla, Kropek János, N. N., Szekeres N. 1—1 K-t s Rózsa Ernő és Zugmeiszter N. 50—50 fillért, akiknek a rendező-bizottság ez úton is hálás köszönetet nyilvánít.

— **Vásártartási engedély.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 1913. évi 299. sz. a. kelt rendeletével megengedte, hogy Zalavármegye területéhez tartozó Drávavá-sárhely községben az 1913. évi jun 15-ére eső országos vásár ez évben kivételesen június 16-án; a 2067 sz. a kelt rendeletével megengedte, hogy Rákamazsa községben a f. év augusztus hó 10-ére eső országos vásár ez évben kivételesen augusztus hó 11-én tartassék meg.

— **Eljegyzés.** Szenthe Ilonka úrlányt, Szenthe Ferenc községi állatorvos leányát eljegyezte Lehoczky Zoltán, Tornaaljárja járási m. kir. állatorvosi teendőkkel megbízott állatorvos gyakornok.

— **Választmányi gyűlés.** A folyó évi február hó 10-én tartandó törvényhatósági bizottsági rendes közgyűlésen felveendő ügyek tárgyalása végett a megyei állandó választmány ülését f. é. február hó 3-án délelőtt fél 10 órakor tartják meg a vármegyeház gyűléstermében.

— **Meghívó.** A Csáktornyai Kedélyes Asztaltársaság folyó hó 4-én Kaczn Mihály vendéglőjében zártkörű táncestélyt rendez. Kezdeté pontban 8 órakor. Belépti-díj nincs. A zenét Vincze Józsa zenekara szolgáltatja.

— **Az elemi iskola egyhuzamos oktatása.** Napirenden lévő kérdés, hogy a tanítás az elemi iskolában egyhuzamban, vagy csak d. e. s déli egy óráig történjék. A felteggés azonban ebben a tekintetben nagyon eltérő. Mert az egyhuzamban való tanításnak vannak előnyei, de hátrányai is vannak — különösen pedagógiai szempontokból. Szézt az egyhuzamban való tanítás gyökeret sehogys tudott verni, sőt veszélyeztetve is van az állandósítása a közoktatásügyi miniszter rendeletéből kifolyólag, mely erre vonatkozólag a napokban napvilágot látott. A rendelet szerint az egyhuzamban való tanítás csak az oly iskolákban engedhető meg, ahol az iskolába beírt tanulóknak számbaveendő százaléka a községen kívül jelentékenyebb távolságra eső helyekről kénytelen az iskolába bejárni. Az engedélyért mindenkör a miniszterhez kell folyamodni, aki a helyi viszonyok kényszerítő voltának valódiságáért a felkötést minden esetben a kir. tanfelügyelőre hárítja. Ez az intézkedés a jövőre szól. Átmenetileg azonban megengedi a miniszter, hogy azokban az iskolákban, melyekben ez idő szerint a tanítás egyhuzamban történik, a jelenlegi állapot a folyó tanév végéig fenntartassék.

— **A nősülési tilalom beszüntetése.** A honvédelmi miniszter nagylentőségű rendeletet bocsátott ki. A rendelet intézkedése szerint megszűnik a hadkötelesek nősülési tilalma s már tegnap óta nem kell a katonai kötelezőségnek még eleget nem tett egyéneknek folyamodniuk aziránt, hogy nősüléshez engedélyt kapjanak. A rendeletet az 1912. évi XXX. tcikk 40 §-ában kapott törvényes felhatalmazás alapján bocsátotta ki a honvédelmi miniszter.

— **Megszűnt szőlőtelep.** A Tapolcán ezeltől 20 esztendővel létesített állami szőlővesszőtermelő- és oltványtelepet a földművelésügyi miniszterium beszüntette s helyette fűszkolát és fűztelepet létesített, mellyel kapcsolatban a kerteszetet is kultiválni fogják a telepen. Az üzembevétel már most tavasszal megkezdődik. A régi telepre már nincs szükség, mert ma már nincs földművelő gazda a Balatonvidéken, aki a telep útján a szőlőtenyészés okszerű kezelését elne sajátította volna s szőlőjét fel nem újította volna. Most már inkább arra van szükség, hogy Zalavármegye gazdaközönsége a kerteszetet s a fűztermeléssel ismertessék meg, hogy ezekkel gyakorlatilag foglalkozzék is. A fűztelep és a konyhakerteszet céljait szolgáló területet m. hó 23-án vették át hivatalosan.

— **A tanitók fizetésrendezése.** A tanitók kitarló küzdelmének mégis meglett a kívánt eredménye. Zichy János gróf, vallás-és közokt. u. miniszter f. hó 23-án terjesztette be a tanitók fizetéséről szóló törvény-

javaslatot, mely a tanitók fizetését rendezi. Az újonnan kinevezett tanító fizetése 1200 K, ebben a fizetésben két évi marad s úgy lép elő a tanitók fizetés III-ik osztályának 3-ik fokozatába, amely megfelel az állami tisztviselők XI-ik fizetési osztály 3-ik fokozatának, ahol a fizetés 1400 K és a megfelelő lakáspénz. A fizetés három osztályba van sorozva, minden osztályban 3 fokozattal; a III-ik osztály megfelel az állami tisztviselők XI-ik osztályának, a 2-ik a X-nek az I. pedig a IX-ik áll. fizetési osztálynak. Minden fokozatban 4 év a várakozási idő, úgy hogy a 3 osztály 3—3 fokozata összesen 36 évet tesz ki, ennyi idő alatt jut el a tanító a legmagasabb (I.) fizetési osztály I.-ső fokozatába, ami megfelel a IX. fizetési osztály I. fokozatának: évi 3200 K fizetés és megfelelő lakbér. Az elhaladás automatikus, de a tanfelügyelő javaslatára az egyik osztályból a másikba való át lépés lehet soron kívüli is. Ez az érdemességtől tétetik függővé. Az érdemesség megállapítása minősítés alapján történik, de ez a minősítés az automatikus emelkedést csak abban az esetben akaszthatja meg, ha a tanító működése »nem kielégítő», vagy szolgálati magatartása »nem megfelelő«.

— **Táncmultság.** Az alsódomború Polgári-egylet jól sikerült táncmultságot rendezett múlt vasárnap az Ilyecz-féle vendéglőben. A multságban az intelligencia is részt vett teljes számban, a fiatal hölgyek muraközi jelmezben. A multság szép összeget juttatott a Polgári-egylet alapítójának gyarapítására, amelynek javára a multságot rendezték.

— **Szabadságot tartalékosok.** A közös hadügyminiszter utasította a hadtestparancsnokságokat, hogy a behívott tartalékosok 5 %-át szabadságot adják és újakkal cseréljék fel. A szabadságot elsősorban a család-apákra és családfenntartókra vannak tekintettel.

— **Gazdasági cselédek megjutalmazása.** Balás Béla dr. főispán a földművelésügyi miniszter leiratát folytán leiratot intézett a járáskor főszolgabíráihoz, hogy hozzanak javaslatba oly gazdasági munkásokat, kik munkatársaik között a legmegbízhatóbbak, legszorgalmasabbak és legjobban éltek. Ezeket a hű gazdasági alkalmazottakat ugyan a földművelésügyi miniszter fejenként 100—100 koronával és diszoklevéllel fogja megjutalmazni.

— **Csáktornya honvédtüzérséget kapott.** Az új véderőtörvény keretében a honvédség is tüzérséget kap. Ennek alapján 8 önálló tüzérhadosztályt szerveztek az ország különböző részeiben. A nyolcadik tüzérhadosztályt Csáktornyan helyezték el. Az ágyúkat és legénységet már régebben szállították Csáktornyára, ahol az utánusok lovassági laktanyájában kaptak szállást. Állandó elhelyeztetésük azonban a laktanya átalakítását vonja maga után. Az építkezések nem sokára megkezdődnek. Addig csak ideiglenesen helyezik el a honvédtüzérséget. Az is hírhik, hogy a laktanyában csak ágyusok lesznek s hogy az utánusokat Csáktornyáról elvezénylik.

— **Ebzárlat.** Csáktornya területére 40 napi ebzárlat rendeltetett el. Felhívtnak az eb tulajdonosok, hogy kutyáikat f. év március hó 5 napján megköve lartsák, vagy pedig biztos szájkosárral pórázban vezessék, mert a szabadon járó kutyák kiirtatnak és tulajdonosuk megbüntetésre feljelentetnek.

— **Gyengeelméjük, gyengétehetségük felvétele.** A borosjenői internátussal egybe-

kötött gyógypedagógiai nevelő és foglalkoztató áll. intézetbe a jövő iskolai év kezdetétől több növendéknek vesznek fel. Felvételt a nevelő-intézetbe 7—10 éves, a foglalkoztatóba 14 éven felüli tanításra és foglalkoztatásra alkalmas gyengeen élő, gyengelethelességi egyének. A szegény gyermekek díjtalan elhelyezést nyerne. Bővebb tájékoztatást nyújt bárkinek az intézet igazgatója: Csapó György Borosjenő, Aradmegye.

— **Az időjósok** a következő hetek és napokra, esőt és hideg időt jósolnak. Ezzel feltélenül az emberiség a meghiúsulnak van kitéve. Azért célszerű mindjárt a kezdetnek kezdetén, a Réthy-féle pemetéti cukorkákat használni, melynek doboza csekély 60 fillérbe kerül. Azonban ügyeljünk, hogy minden dobozban a készítőnek neve. Réthy Béla gyógyszerész rajta legyen, mert csak akkor valódi.

— **Népesedési statisztika.** Születtek: Kopjár Zsófia, Baské József, Doklea Pál, Leich Mária. — Meghaltak: Steiner Jakab (64 é.), Zsifkovics József (42 é.), özv. Balabács Antalné (80 é.), Jágecz Bálintné (54 é.). — Házasságot kötöttek: Kopjár Alajos és Krumenacher Emma, Belső Imre és Bubek Rozália, Pap Gábor és Friedenthal Rózsa, Graner Henrik és Benedikt Meta, Jágecz János és Drabics Teréz, Liber Lajos és Grábar Erzsébet.

— **Vadludak huzása.** Érdekes látvány-nak voltak részesei, akik a múlt héten vasárnap este öt és hat. szerdán, csütörtökön és szombaton reggel hét és nyolc óra között a vadludak huzásában gyönyörködhettek. A vadludak dényugatról jöttek s délkelet felé huztak nagy csoportokban. Nemcsak a vadludak nagy tömege kötötte le a járókelők figyelmét, de a huzás szokatlan volta is; mert csakis valami különös körülmény okozhatta, hogy a vadludak ily rendkívüli időben útra keljenek.

— **Bucsúszó.** Csáktornyáról (Orliára, Szeben megye) történt távozásom alkalmából az idő rövidsége miatt sok jóbarátomtól, jóakarómtól és ismerősömtől el nem bucsúzhattam. Ez úton mondom tehát Isten hozzatot és kérem tartsanak meg jó emlékkben. Csáktornya, 1913. január 29. Cornea Jakab h. segédjegyző.

I R O D A L O M.

— **A nagy siker felé.** Az immár országsszerte ismert, Sopronban megjelenő Kultura képes szépirodalmi folyóirat 2-ik száma határozottan emelkedést mutat, bár már az előző évfolyamokról is mindig elismeréssel kellett megemlékezni magas és élvezetes tartalmuk miatt. A mostani számban találjuk többek közt Nagy Lajos 2, yonyóú munkáját »Hangulatok« címen, melynek I. része »Az utolsó séta«, finom realizmussal festi egy szerelmes pár bucsúját; a II. rész »Ekkövek aranysejtekben« méltóan csatlakozik az előzőhöz. Bárdos Artur »A jövő nemzedék« és Munkácsy Sándor »Zangwill« cím alatt érdekes tanulmányt nyújtanak ép úgy mint Munk Andortól »Strausz Richárd és Salona«, Rexa Dezső érdekesen ír Zichy Mihály Faust képeiről, melyeknek 4., 5. és 6. reprodukcióját mutatja be a Röttig Gusztáv és Fia cégnél már megszokott kivitelben. Szász Menyhért regényfolytatását, Radványné Rutkay Emma »Perce, órák« című novelláját, Remetey Dezső, H. Halmy István és dr. Tráger Ernő verseit külön említeni fölösleges. A Kultura című újabb rovat szatirikus hangon foglalkozik az általános sztrájkokkal, a hatmillióes csalással és több aktuális kérdéssel. A kritikai rész az irodalom, zene, művészet és színház újdonságairól számol be és itt újból kell hivatkoznunk a lap első évfolyamáról adott azon bírálatunkra, hogy ha a Kultura már tartalmánál és kiállításánál fogva nem volna az első folyóirat az országban, pártalan és pártalan kritikával szerezne meg magának ezt a címet. A Kultura 5 K negyedévi előfizetési díjért megrendelhető Röttig Gusztáv és Fia cégnél Sopronban vagy városunkban Strausz Sándor könyvkereskedőnél, ahol egyes számok egy koronáért és a Kultura egyéb kiadványai is eredeti áron kaphatók.

orvosok és egészségtanárok által tartott szakértekezletből kifolyólag

A svéd rendszerű torna érdekében szüneti tanfolyam tartatott Budapesten, melyen 55 tornatanító vett részt.

Az 1911. évben számos középiskola alapfelszerelése vetilőkészülékek beszerzésével és villamosvilágítási felszereléssel kiegészítést nyert.

Új középiskolák létesültek: Kisvárdán, Mezőkövesden, Nyirbátoron és Gödöllőn. Több középiskola az 1911. évben új épületet kapott.

Az adminisztratív hivatali munkálatok gyorsabb és könnyebb elintézése végett a Budapest székesfővárosi tanterületi kir. főigazgató mellé egy középiskolai igazgató rendeltetett be szolgálattételre, ki egyúttal főigazgatói hatáskörrel is felruházott.

Felsőbb leányiskolák. Az 1911. évben fennállott összesen 36 felsőbb leányiskola, melyek közül 18 állami, 4 községi, 6 róm. kath., 4 ref., 1 ág. h. ev., 1 egyesületi és 2 magánjellegű volt. Az iskolák közül néhány még mindig nem nyert végleges elhelyezést. A győri áll. felsőbb leányiskola felépítésére nézve az előmunkálatok ez évben megtételtek. A pozsonyi iskola újépítése pedig az 1911. év folyamán befejezést nyert.

Az internátusoknál az 1911. évben végellátást is biztosító gazdasszonyi állások szervezését kezdte meg a kultuskormány.

Az 1911. év folyamán tartották meg a felsőbb leányiskolák igazgatói második értekezletüket, amely véglegesen megállapította az újabb viszonyoknak megfelelő szervezetet, azonkívül javaslatot tett az internátusoknak az iskoláktól való függetlenítésére és a felsőbb leányiskoláknak nyolc osztályos leányközépiskolákká való fejlesztésére vonatkozólag. Az utóbbi javaslatnak nagy horderejű jövője van.

A háztartási tanfolyamok ez évben szép eredménnyel kezdték meg működésüket.

A róm. kath. felsőbb leányiskolák nagy nehézséggel küzdenek, mert a szerzetes tanítónőknek nincs módjukban középiskolai tanári diplomát szerezni. Ezért egyes iskolák polgári iskolává alakultak át. Ellenben a protestáns felsőbb leányiskolák minden tekintetben nagy haladást mutatnak, amelyet elsősorban fenntartó hatóságoknak köszönhetnek.

A tanerők fizetékieskiegészítő államsegéllyel oly fizetést élveznek, mint az áll. felsőbb leányiskolák alkalmazottai.

Népoktatás. Kiseddóvás. A kiseddóvó-intézeteknek fejlesztése a szükséghez mérten történt. Az 1911. évben a kultuskormány 100 új óvónői állást szervezett s azokat be is állította.

Az új áll. óvodákat oly községekben szervezték, ahol már áll. iskola, vagy legalább magyar tantervű más népiszkola működik. Az új áll. óvodák állandó elhelyezése a községek által biztosított.

Az óvónők fizetéséről is történt némi intézkedés. A kultuskormány — tekintettel az óvónők mostoha helyzetére — addig is, míg fizetésük törvényhozási úton rendezhető lesz, az 1911. évben 75 régebben működő óvónő fizetését 800 K-ról 1000 K-ra emelte fel.

Másjellelű óvodák segélyezésére is állandóan figyelemmel volt a kultuskormány.

Az egyesületi óvodák államosításával kapcsolatban, az érdekelt egyesületek által az óvodák fenntartására eddig fordított ösz-

szégeket napközi otthonok létesítésére és fenntartására fordították

A kultuskormány az áll. óvodáknak foglalkoztató eszközökkel való ellátását, tekintettel egyrészt a kincstár anyagi érdekeire, másrészt pedig a honi iparnak a lehetőséghez képest való támogatására, új alapokra fektette.

Hogy a menedékházvezetők száma fokozatosan apasztassék, az 1911. évtől kezdődően az állandó menedékházaknál már szabályszerű képesítéssel rendelkező óvónőket alkalmaztak vezetőül.

Elemi népoktatás. Állami tanfelügyelet. Az állami népiszkolai tanfelügyeletnek éberebb és intenzívebb érvényesítése céljából tervbe vételezt az 1911. évben a tanfelügyelet újjászervezése akképen, hogy az iskolák belső életének ellenőrzése és működési eredményének fokozása a kir. tanfelügyelői székhelyeken kívül lakó községeknek, a szászoros értelmében vett iskola-látogatás soknak válik feladatává, akik a tanító pálynak jártasságot szerzett kiválóbb egyének sorából az iskolák kisebb csoportjának felügyeletére fognak alkalmaztatni s a kir. tanfelügyelők csakis az ő jelentéseik alapján mutatózó szükséghez képest s egyébként előforduló helyszíni tárgyalások alkalmával tesznek kiszállást. Ezzel kapcsolatban már az 1911. évben a székesfővárosban tíz iskolalátogató szakfelügyelő alkalmaztatott.

A népoktatásügy egységes irányítása és fejlesztése érdekében az 1911. évben meghonosított a kir. tanfelügyelők időközi szakértekezlete. Az első szakértekezlet 1911. év október hó 5., 6. és 7-én tartott meg Budapesten. Az értekezlet a hazai népoktatásügy tovább fejlesztése érdekében fontos pedagógiai tételekkel vitatott meg.

Állami elemi iskolák. A kultuskormány az 1911. év folyamán új áll. elemi népiszkolák felállítására 300.000 K-át fordított. Az 1911. év folyamán 118 községben szerveztetett új állami elemi népiszkola 301 tanítói állással. Ezen új iskolák oly helyeken lettek szervezve, ahol egyáltalában nincs elemi iskola, vagy ahol a magyar nemzeti népoktatás és a magyar nemzeti érdekek védelmét csakis állami népoktatással lehet biztosítani.

Az 1911. évben az állami tanítók lettszáma 8024 volt.

A nem állami elemi iskoláknál működő s államsegéllyel élvező tanítók száma ez évben 17.217 volt. E tanítók, illetve iskolák összesen 10.257.934 K államsegéllyel éltek.

Az ingyenes népoktatásról szóló törvény (1908:46 t.c.) azon rendelkezései, melyek a községi és hitelekezleti elemi iskolákat érintik, 2,520.000 korona költséget okoztak.

Gazdasági ismélő iskolák. Az önálló gazdasági népiszkolák szaktanítóinak kiképzésére a földmivésiskolákban rendezett kétéves tanfolyamokon 17 népiszkolai okt. tanító vett részt, akik gazdasági szaktanítókká lettek alkalmazva. A kisebb fokú gazdasági népiszkolák segélyezésére 10.000 K-val több irányoztatott elő az 1911. évi állami költségvetésben, mert az Alföldön több község tanjai népoktatása szerződésileg állami kezelésbe ment át.

Az 1911. évben az ország legnagyobb részében elismerésre méltó buzgalommal foglalkoztak a kir. tanfelügyelők a tanítókkal karöltve a patronázs-egyesületek szervezéséhez is.

(Folytatása köv.)

Népdal.

Csillag tutott le az égről,
Mégvált a nagy fényességől,
Kitégve esett a földre,
A színtelen lakó rögre.

Gondol-e a csillag vissza
Oda, hol az ég oly tisztá,
Nem néz-e iriggyedve,
Fenn a többiektől fénykedve.

Hjába gondol, hjába nézi,
Ami elmúlt, el nem éri —
Hulló csillag, hervadt virág
Elszállt sóhaj, pusztá világ.

Zombory Gyula.

— **Iskolalátogató.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Békei Ignác főme. áll. polg. isk. igazgatót a zalamegyei összes polgári iskolák látogatásával és szakszerű megvizsgálásával az 1913. évfelbuarától kezdve az 1914/15. tanévre megbízta.

— **Iparosok Otthona.** A Csáktornyan létesítendő Iparosok Otthona felállítására komoly törekvéseket látunk a város iparosai sorában. Mindenképen azon vannak, hogy ezt a fontos szociális intézményt városunkban létesítsék. E célból m. hó 25-én zártkörű estélyt is rendeztek a »Zrinyi-szálló« nagyertermében, mely elég szép erkölcsi siker mellett örömdeltes összeggel gyarapította az Otthon alapítójét. A mulatság a reggeli órákig tartott. Az estély alkalmával a következő felülvezetések történtek: Hajós Ferenc dr., Neumann Zor-cég, Gözmalom-Vilamtelep 10—10 K; Strausz Sándor 6; Wollák Béla dr., Isoó Viktor dr., Pálya Mihály, Peithó Jenő, Mesterich Aladár, Vajda Andor, Kreutz Lipót 5—5; Rosenberg Rezső, Hidvégy Miksa dr., Löbl Rezső, Pecsornik Ottó, Hirschmann Leó 4—4; Ivacsics Ignác, N. N., Mayer Armin, Heilig József, Steinberger F., Bagola István, Dénes Béla, Bagari János, Tóth István, Wollák Rezső, Persa János, Földes Mór, Deutsch Jenő 3—3; Hofman Pál, Neumann Salamon, Kopjár István, Horváth Pál, Masztnak József, Vidovics János, Hirschmann Adolf, Tauszig Oszkár, Tihanyi Mihály (Damása), Kaczun Mihály, Domján József, Mózes Bernát, Kelemen Sándor, Kristofics Károly, Zerman Vince, Széchy Lajos (Damása), Zrinyi Károly, Rónai Sándor, Kolarics Máttyás, Hampamer István, Schlesinger Lajos, Eisenstädter Gyula, Weisz Miksa 2—2; Kummert János, Hadrovics Ferenc, Bedics Ferenc, N. N., Mekovec N., Petrics Viktor, Prostenik Gusztáv, Sáfrán Ferenc, Fischer Albert, Straszer Ernő, Straszer József, Mayer Lajos, Wekerle Ferenc, Grits Géza, Szerb Henrik, Meskó Bálint, Stöger Béla, Szalay László, Gácsai István, Unger N., Holetics N., Petz Márton, Grau Géza, Peitl József, Deutsch Béla, Kropék János, N. N., Szekeres N. 1—1 K s Rózsa Ernő és Zugmeiszter N. 50—50 fillért, akiknek a rendező-bizottság ez úton is hálás köszönetet nyilvánít.

— **Vásártartási engedély.** A kereskedelmi m. kir. miniszter 1913. évi 299. sz. a. kelt rendeletével megengedte, hogy Zalavármegye területéhez tartozó Drávavárhely községben az 1913. évi jun 15-ére eső országos vásár ez évben kivételesen junius 16-án; a 2067 sz. a kelt rendeletével megengedte, hogy Räckanizsa községben a f. év augusztus hó 10-ére eső országos vásár ez évben kivételesen augusztus hó 11-én tartassék meg

— **Eljegyzés.** Szenthe Ilonka úrleány, Szenthe Ferenc községi állatorvos leányát eljegyezte Lehoczky Zoltán, Tornaalajra járási m. kir. állatorvosi teendőket megbízott állatorvos gyakornok.

— **Választmányi gyűlés.** A folyó évi február hó 10-én tartandó törvényhatósági bizottsági rendes közgyűlésen felveendő ügyek tárgyalása végett a megyei állandó választmány ülését f. é. február hó 3-án délelőtt fél 10 órakor tartják meg a vármegyeház gyűléstermében.

— **Meghívó.** A Csáktornyai Kedélyes Asztaltársaság folyó hó 4-én Kaczin Mihály vendéglőjében zártkörű táncestélyt rendez. Kezdeté pontban 8 órakor. Belépti-díj nincs. A zenét Vincze Józsa zenekara szolgáltatja.

— **Az elemi iskola egyhuzamos oktatása.** Napirenden lévő kérdés, hogy a tanítás az elemi iskolában egyhuzamban, vagy csak d. e. s déli egy óráig történjék. A felfogás azonban ebben a tekintetben nagyon eltérő. Mert az egyhuzamban való tanításnak vannak előnyei, de hátrányai is vannak — különösen pedagógiai szempontokból. S ezért az egyhuzamban való tanítás gyökeret sehogyan sem tudott verni, sőt veszélyeztetve is van az állandósítása a közoktatásügyi miniszter rendeletéből kifolyólag, mely erre vonatkozólag a napokban napvilágot látott. A rendelet szerint az egyhuzamban való tanítás csak az oly iskolákban engedhető meg, ahol az iskolába beírt tanulóknak számbaveendő százaléka a községen kívül jelentékenyebb távolságra eső helyekről kénytelen az iskolába bejárni. Az engedélyért mindenkor a miniszterhez kell folyamodni, aki a helyi viszonyok kényszerítő voltának valódiságáért a felelősséget minden esetben a kir. tanfelügyelőre hárítja. Ez az intézkedés a jövőre szól. Átmenetileg azonban megengedi a miniszter, hogy azokban az iskolákban, melyekben ez idő szerint a tanítás egyhuzamban történik, a jelenlegi állapot a folyó tanév végéig fenntartassék.

— **A nőülési tilalom beszüntetése.** A honvédelmi miniszter nagyfontosságú rendeletet bocsátott ki. A rendelet intézkedése szerint megszűnik a hadkötelesek nőülési tilalma s már tegnap óta nem kell a katonák köteletségüknek meg elegendő nem tett egyéneknek folyamodniuk aziránt, hogy nőüléshez engedélyt kapjanak. A rendeletet az 1912. évi XXX. tcikk 40 §-ában kapott törvényes felhatalmazás alapján bocsátotta ki a honvédelmi miniszter.

— **Megszűnt szőlőtelep.** A Tapolcán ezeltől 20 esztendővel létesített állami szőlővesszőtermelő- és oltványtelepet a földművelésügyi miniszterium beszüntette s helyette faiskolát és füztelepet létesített, mellyel kapcsolatosan a kerteszetet is kultiválni fogják a telepen. Az üzembevétel már most tavasszal megkezdődik. A régi telepre már nincs szükség, mert ma már nincs földművelő gazda a Balatonvidéken, aki a telep útján a szőlőtenyésztés okszerű kezelését el ne sajátította volna s szőlőjét fel nem ültölte volna. Most már inkább arra van szükség, hogy Zalavármegye gazdaközönsége a kerteszetet s a füztermeléssel ismertessék meg, hogy ezekkel gyakorlatilag foglalkozzék is. A füztelep és a konyhakerteszet céljait szolgáló területet m. hó 23-án vették át hivatalosan.

— **A tanítók fizetésrendezése.** A tanítók kitarló küzdelmének mégis meglelt a kívánt eredménye. Zichy János gróf, vallás-és közokt. u. miniszter f. hó 23-án terjesztette be a tanítók fizetéséről szóló törvény-

javaslatot, mely a tanítók fizetését rendezi. Az újonnan kinevezett tanító fizetése 1200 K, ebben a fizetésben két évig marad s úgy lép elő a tanítói fizetés III-ik osztályának 3-ik fokozatába, amely megfelel az állami tisztviselők XI-ik fizetési osztály 3-ik fokozatának, ahol a fizetés 1400 K és a megfelelő lakáspénz. A fizetés három osztályba van sorozva, minden osztályban 3 fokozattal; a III-ik osztály megfelel az állami tisztviselők XI-ik osztályának, a 2-ik a X-nek az I. pedig a IX-ik áll. fizetési osztálynak. Minden fokozatban 4 év a várakozási idő, úgy hogy a 3 osztály 3—3 fokozata összesen 36 évet tesz ki, ennnyi idő alatt jut el a tanító a legmagasabb (I.) fizetési osztály I-ő fokozatába, ami megfelel a IX. fizetési osztály I. fokozatának: évi 3200 K fizetés és megfelelő lakbér. Az előhaladás automatikus, de a tanfelügyelő javaslatára az egyik osztályból a másikba való át lépés lehet soron kívüli is. Ez az érdemességtől tételik függővé. Az érdemesség megállapítása minősítés alapján történik, de ez a minősítés az automatikus emelkedést csak abban az esetben akaszthatja meg, ha a tanító működése »nem kielégítő«, vagy szolgálati magatartása »nem megfelelő«.

— **Táncmulatság.** Az alsódomború Polgári-egylet jól sikerült táncmulatságot rendezett múlt vasárnap az Igrecz-féle vendéglőben. A mulatság az intelligencia is részvétel teljes számban, a fiatal hölgyek muraközi jelmezben. A mulatság szép összeget juttatott a Polgári-egylet alapítójének gyarapítására, amelynek javára a mulatságot rendezték.

— **Szabadságot tartalékosok.** A közös hadgyimnázium utasította a hadtestparancsnokságokat, hogy a behívott tartalékosok 5 %-ot szabadságot és újjakkal cseréljék fel. A szabadságolásnál elsősorban a család-apákra és családfenntartókra vannak tekintettel.

— **Gazdasági cselédek megjutalmazása.** Balás Béla dr. főispán a földművelésügyi miniszter leiratát folytatva leiratot intézett a járáskor főszolgabíráihoz, hogy hozzanak javaslatba oly gazdasági munkásokra, kik munkatársak között a legmegbízhatóbbak, legszorgalmasabbak és legjózanabb életet élnek. Ezeket a hű gazdasági alkalmazottakat ugyanis a földművelésügyi miniszter fejenként 100—100 koronával és diszoklevéllel fogja megjutalmazni.

— **Csáktornya honvédtüzérséget kapott.** Az új véderőtörvény keretében a honvédség is tüzérséget kap. Ennek alapján 8 önálló tüzérhadosztályt szerveztek az ország különböző részeiben. A nyolcadik tüzérhadosztályt Csáktornyan helyezték el. Az ágyúkat és legénységet már régebben szállították Csáktornyára, ahol az ulánusok lovassági laktanyájában kaptak szállást. Állandó elhelyeztetésük azonban a laktanya átalakítását vonja maga után. Az építkezések nem sokára megkezdődnek. Addig csak ideiglenesen helyezik el a honvédtüzérséget. Az is hírlik, hogy a laktanyában csak ágyusok lesznek s hogy az ulánusokat Csáktornyáról elvezénylik.

— **Ebzárlat.** Csáktornya területére 40 napi ebzárlat rendeltetett el. Felhívtnak az eb tulajdonosok, hogy kutyáikat f. év március hó 5 napjig megköve tartassák, vagy pedig biztos szájkosárral porázon vezettessék, mert a szabadon járó kutyák kiirtatnak és tulajdonosuk megbüntetésre feljelentenek.

— **Gyengeelméjük, gyengetehetségük felvétele.** A borosjenői internátussal egybe-

kötött gyógypedagógiai nevelő és foglalkoztató áll. intézetbe a jövő iskolai év kezdetétől több növendéket vesznek fel. Felvételnél a nevelő-intézetbe 7—10 éves, a foglalkoztatóba 14 éven felüli tanításra és foglalkoztatásra alkalmas gyengelelő, gyengetehetségű egyének. A szegény gyermekek díjtalan elhelyezést nyerne. Bővebb tájékoztatást nyújt bárkinek az intézet igazgatója: Csapó György Borosjenő, Aradmegye.

— **Az idősek** a következő hetek és napokra, esőt és hideg időt jósónak. Ezzel feltétlenül az emberiség a meghűlésnek van kitéve. Azért célszerű mindjárt a kezdetnek kezdetén, a Réthy-féle pemetű cukorkákat használni, melynek doboza csekély 60 fillérbe kerül. Azonban ügyeljünk, hogy minden dobozon a készítőnek neve. Réthy Béla gyógyszerész rajta legyen, mert csak akkor valódi.

— **Népesedési statisztika.** Születtek: Kopjár Zsófia, Baské József, Doklea Pál, Leich Mária. — Meghaltak: Steiner Jakabné (64 é.), Zsifkovics József (42 é.), özv. Balabács Antalné (80 é.), Jágecz Bálintné (54 é.). — Házasságot kötöttek: Kopjár Alajos és Krumeacher Emma, Belső Imre és Bubek Rozália, Pap Gábor és Friedenthal Rózsa, Graner Henrik és Benedikt Meta, Jágecz János és Drabics Teréz, Liber Lajos és Grábar Erzsébet.

— **Vadludak huzása.** Érdekes látványoknak voltak részesei, akik a múlt héten vasárnap este öt és hat, szerdán, csütörtökön és szombaton reggel hét és nyolc óra között a vadludak huzásában gyönyörködhetek. A vadludak délnyugatról jöttek s délkelet felé huztak nagy csoportokban. Nemcsak a vadludak nagy tömege költötte le a járókelők figyelmét, de a huzás szokatlan volta is; mert csakis valami különös körülmény okozhatta, hogy a vadludak ily rendkívüli időben útra keljenek.

— **Bucsúszó.** Csáktornyáról (Orlátira, Szebenymegye) történt távozásom alkalmából az idő rövidsége miatt sok jóbarátomtól, jóakarómtól és ismerősömtől el nem bucsúzhaltam. Ez úton mondom tehát Isten hozzatod és kérem tartsanak meg jó emlékközeben. Csáktornya, 1913. január 29. Cornea Jakab h. segédjegyző.

I R O D A L O M.

— **A nagy siker felé.** Az immár országsszerte ismert, Sopronban megjelenő Kultura képes szépirodalmi folyóirat 2-ik száma határozottan emelkedést mutat, bár már az előző évfolyamokról is mindig elismeréssel kellett megemlékezni magas és élvezetes tartalmuk miatt. A mostani számban találjuk többek közt Nagy Lajos gyönyörű munkáját »Hangulatok« címen, melynek I. része »Az utolsó séta«, finom realizmussal festi egy szerelmes pár búcsúját; a II. rész »Ékkövek aranyzínében« méltóan csatlakozik az előzőhöz. Bárdos Artúr »A jövő nemzedék« és Munkácsy Sándor »Zangwill« cím alatt érdekes tanulmányt nyújt nekünk ép úgy mint Munk Andoré »Strausz Richard és Salome«, Rexa Dező érdekesen ír Zichy Mihály Faust képeiről, melyeknek 4., 5. és 6. reprodukcióját mutatja be a Röttig Gusztáv és Fia cégnek már megszokott kivitelben. Szász Menyhért regényfolytatását, Radványiné Rutkay Emma »Percek, órák« című novelláját, Remethey Dező, H. Halmy István és dr. Tráger Ernő verseit külön említeni fölösleges. A Kultura című újabb rovat szatirikus hangon foglalkozik az általános sztrájkokkal, a hatmillió családossal és több aktuális kérdéssel. A kritikai rész az irodalom, zene, művészet és színház újdonságairól számol be és itt újból kell hivatkoznunk a lap első évfolyamáról adott azon bírálatunkra, hogy ha a Kultura már tartalmánál és kiállításánál fogva nem volna az első folyóirat az országban, pártatlan kritikával szerezne meg magának ezt a címet. A Kultura 5 K negyedévi előfizetési díjért megrendelhető Röttig Gusztáv és Fia cégnek Sopronban vagy városunkban Strausz Sándor könyvkereskedőnél, ahol egyes számok egy kororátért és a Kultura egyéb kiadványai is eredi árban kaphatók.

orvosok és egészségtanárok által tartott szakértekezletből kifolyólag.

A svéd-rendszerű torna érdekében szüneti tanfolyam tartatott Budapesten, melyen 55 tornatanító vett részt.

Az 1911. évben számos középiskola alapfelszerelése vetülőkészülékek beszerzésével és villamosvilágítási felszereléssel kiegészítést nyert.

Új középiskolák létesültek: Kisvárdán, Mezőkövesden, Nyírbátoron és Gödöllőn. Több középiskola az 1911. évben új épületet kapott.

Az adminisztratív hivatali munkákat gyorsabb és könnyebb elintézése végett a Budapest székesfővárosi tankerületi kir. főigazgató mellé egy középiskolai igazgató rendeltetett be szolgálatra, ki egyúttal főigazgatói hatáskörrel is felruházott.

Felsőbb leányiskolák. Az 1911. évben fennállott összesen 36 felsőbb leányiskola, melyek közül 18 állami, 4 községi, 6 róm. kath., 4 ref., 1 ág. h. ev., 1 egyesületi és 2 magánjellegű volt. Az iskolák közül néhány még mindig nem nyert végleges elhelyezést. A győri áll. felsőbb leányiskola felépítésére nézve az előmunkálatok ez évben megjelentek. A pozsonyi iskola újjáépítése pedig az 1911. év folyamán befejezést nyert.

Az internátusoknál az 1911. évben végellátást is biztosító gazdasági állások szervezését kezdte meg a kultuskormány.

Az 1911. év folyamán tartották meg a felsőbb leányiskolák igazgatói második értekezletüket, amely véglegesen megállapította az újabb viszonyoknak megfelelő szervezetet, azonkívül javaslatot tett az internátusoknak az iskoláktól való függetlenítésére és a felsőbb leányiskoláknak nyolc osztályos leányközépiskolákká való fejlesztésére vonatkozólag. Az utóbbi javaslatnak nagy horderejű jövője van.

A háztartási tanfolyamok ez évben szép eredménnyel kezdték meg működésüket.

A róm. kath. felsőbb leányiskolák nagy nehézséggel küzdenek, mert a szerzetes tanítóknak nincs módjukban középiskolai tanári diplomát szerezni. Ezért egyes iskolák polgári iskolává alakultak át. Ellenben a protestáns felsőbb leányiskolák minden tekintetben nagy haladást mutatnak, amelyet elsősorban fenntartó hatóságainak köszönhetnek.

A tanerők fizetésekiegészítő államsegéllyel oly fizetést élveznek, mint az áll. felsőbb leányiskolák alkalmazottai.

Népoktatás. Kisdudóvás. A kisdudóvintézeteknek fejlesztése a szükséghez mérten történt. Az 1911. évben a kultuskormány 100 új óvodai állást szervezett s azokat be is töltötte.

Az új áll. óvodákat oly községekben szervezték, ahol már áll. iskola, vagy legalább magyar tantervű más népiskola működik. Az új áll. óvodák állandó elhelyezése a községek által biztosított.

Az óvónők fizetéséről is történt némi intézkedés. A kultuskormány — tekintettel az óvónők mostoha helyzetére — addig is, míg fizetésük törvényhozási úton rendezhető lesz, az 1911. évben 75 régebben működő óvónő fizetését 800 K-ról 1000 K-ra emelte fel.

Másjellegű óvodák segélyezésére is állandóan figyelemmel volt a kultuskormány.

Az egyesületi óvodák államostásával kapcsolatban, az érdekelteket egyesületek által az óvodák fenntartására eddig fordított ösz-

szégeket napközi otthonok létesítésére és fenntartására fordították.

A kultuskormány az áll. óvodáknak foglalkoztató eszközökkel való ellátását, tekintettel egyrészt a kincstár anyagi érdekeire, másrészt pedig a honi iparnak a lehetőséghez képest való támogatására, új alapokra fektette.

Hogy a menedékházvezetők száma fokozatosan apaszassék, az 1911. évtől kezdődően az állandó menedékházaknál már szabályszerű képesítéssel rendelkező óvónőket alkalmaztak vezetőkkül.

Elemi népoktatás. Állami tanfelügyelet. Az állami népokolai tanfelügyeletnek ébberre és intenzívebb érvényesítése céljából tervbe vétetett az 1911. évben a tanfelügyelet újjászervezése akképen, hogy az iskolák belső életének ellenőrzése és működési eredményének fokozása a kir. tanfelügyelői székhelyeken kívül lakó községeknek, a szoros értelemben vett iskola-látogatóknak válik feladatává, akik a tanítói pályán jártasságot szerzett kiválóbb egyének sorából az iskolák kisebb csoportjának felügyeletére fognak alkalmaztatni s a kir. tanfelügyelők csakis az ő jelentéseik alapján mutakozó szükséghez képest s egyébként előforduló helyszíni tárgyalások alkalmával lesznek kiszállást. Ezzel kapcsolatosan már az 1911. évben a székesfővárosban tíz iskolalátogató szakfelügyelő alkalmaztatott.

A népoktatásügy egységes irányítása és fejlesztése érdekében az 1911. évben meghonosítottat a kir. tanfelügyelők időközi szakértekezlete. Az első szakértekezlet 1911. év október hó 5., 6. és 7-én tartatott meg Budapesten. Az értekezlet a hazai népoktatásügy tovább fejlesztése érdekében fontos paedagogiai lételekkel vitatott meg.

Állami elemi iskolák. A kultuskormány az 1911. év folyamán új áll. elemi népokolák felállítására 300.000 K-t fordított. Az 1911. év folyamán 118 községben szerveztetett új állami elemi népiskola 301 tanítói állással. Ezen új iskolák oly helyeken lettek szervezve, ahol egyáltalában nincs elemi iskola, vagy ahol a magyar nemzeti népoktatás és a magyar nemzeti érdekek védelméért csakis állami népoktatással lehet biztosítani.

Az 1911. évben az állami tanítók lét száma 8024 volt.

A nem állami elemi iskoláknál működő s államsegéllyel élvező tanítók száma ez évben 17.217 volt. E tanítók, illetve iskolák összesen 10.257.934 K államsegéllyel éltek.

Az ingyenes népoktatásról szóló törvény (1908:46 t.c.) azon rendelkezései, melyek a községi és hillekezesi elemi iskolákat érintik, 2,520.000 korona költséget okoztak.

Gazdasági ismétlő iskolák. Az önálló gazdasági népokolák szaktanítóinak kiképzésére a földmivessiskolákban rendezett két éves tanfolyamokon 17 népokolai okt. tanító vett részt, akik gazdasági szaktanítókkul lettek alkalmazva. A kisebb foku gazdasági népokolák segélyezésére 10.000 K-val több irányoztatott elő az 1911. évi állami költségvetésben, mert az Alföldön több község tanjai népoktatása szerződésileg állami kezelésbe ment át.

Az 1911. évben az ország legnagyobb részében elismerésre méltó buzgalommal fogtak hozzá a kir. tanfelügyelők a tanítókkal karöltve a patronázs-egyesületek szervezéséhez is.

(Folytatás köv.)

Népdal.

Csillag intott le az égről,
Mégvált a nagy fényességétől,
Kéjve esett a földre,
A színtelen fákó rögre.

Gondol-e a csillag vissza
Oda, hol az ég oly tisztán, ...
Nem nézi-e irigykedve,
Fenn a többi fényeskedve.

Hjába gondol, hjába nézi,
Ami elmúlt, el nem éri —
Hulló csillag, hervadt virág
Elszállt sóhaj, pusztá világ.

Zombory Gyula.

— **Iskolalátogató.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Békei Ignác fűmle, áll. polg. isk. igazgatót a zalamegyei összes polgári iskolák látogatásával és szakszerű megvizsgálásával az 1913. évi februártól kezdve az 1914/15. tanévre megbizta.

— **Iparosok Otthona.** A Csáktornya: létesítendő Iparosok Otthona felállítására komoly törekvések látunk a város iparosai sorában. Mindenképen azon vannak, hogy ezt a fontos szociális intézményt városunkban létesítsék. E célból m. hó 25-én zártkörű estélyt is rendeztek a »Zrinyi-szálló« nagytermében, mely elég szép erkölcsi siker mellett öröndetes összeggel gyarapította az Otthon alapítókéjét. A mulatság a reggeli órákig tartott. Az estély alkalmával a következő felülvezetések történtek: Hajós Ferenc dr., Neumann Zor-cég, Gözmalom-Vilamtelep 10—10 K; Strausz Sándor 6; Wollák Béla dr., Isoó Viktor dr., Pálya Mihály, Pethő Jenő, Mesterich Aladár, Vajda Andor, Kreutz Lipót 5—5; Rosenberg Rezső, Hidvégi Miksa dr., Löbl Rezső, Pecsornik Ottó, Hirschmann Leó 4—4; Ivacsics Ignác, N. N., Mayer Armin, Heilig József, Steinberger F., Bagola István, Dénes Béla, Bagari János, Tóth István, Wollák Rezső, Persa János, Földes Mór, Deutsch Jenő 3—3; Hofman Pál, Neumann Salamon, Kopjár István, Horváth Pál, Masztuak József, Vidovics János, Hirschmann Adolf, Tauszig Oszkár, Tihanyi Mihály (Damása), Kaczun Mihály, Domján József, Mózes Bernát, Kelemen Sándor, Kristofics Károly, Zerman Vince, Széchy Lajos (Damása), Zrinyi Károly, Rónai Sándor, Kolarics Mátyás, Hampamer István, Schlesinger Lajos, Eisenstädter Gyula, Weisz Miksa 2—2; Kummert János, Hadrovics Ferenc, Bedics Ferenc, N. N., Mekovec N., Petrics Viktor, Prostenik Gusztáv, Sáfrán Ferenc, Fischer Albert, Straszer Ernő, Straszer József, Mayer Lajos, Wekerle Ferenc, Grits Géza, Szerb Henrik, Meskó Bálint, Stóger Béla, Szalay László, Gácsai István, Unger N., Holetics N., Petz Márton, Grau Géza, Peitl József, Deutsch Béla, Krokep János, N. N., Szekeres N. 1—1 K-t s Rózsa Ernő és Zugmeiszter N. 50—50 fillért, akiknek a rendező-bizottság ez úton is hálás köszönetet nyilvánít.

— **Vásártartási engedély.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 1913. évi 299. sz. a. kelt rendelkezéssel megengedte, hogy Zalavármegye területéhez tartozó Drávavá-sárhely községben az 1913. évi jun 15-ére eső országos vásár ez évben kivételesen június 16-án; a 2067 sz. a kelt rendelkezéssel megengedte, hogy Räckanizsa községben a f. év augusztus hó 10-ére eső országos vásár ez évben kivételesen augusztus hó 11-én tartassék meg.

— **Eljegyzés.** Szenthe Ilonka úrlányt, Szenthe Ferenc községi állatorvos leányát eljegyezte Lehoczky Zoltán, Tornaaljárja járási m. kir. állatorvosi teendővel megbízott állatorvos gyakornok.

— **Választmányi gyűlés.** A folyó évi február hó 10-én tartandó törvényhatósági bizottsági rendes közgyűlésen felveendő ügyek tárgyalása végett a megyei állandó választmányi ülését f. é. február hó 3-án délelőtt fél 10 órakor tartják meg a vármegyeház gyűléstermében.

— **Meghívó.** A Csáktornyai Kedélyes Asztaltársaság folyó hó 4-én Kaczn Mihály vendéglőjében zártkörű táncestélyt rendez. Kezdeté pontban 8 órakor. Belépti-díj nincs. A zenét Vincze Józsa zenekara szolgáltatja.

— **Az elemi iskola egyhuzamos oktatása.** Napirenden lévő kérdés, hogy a tanítás az elemi iskolában egyhuzamban, vagy csak d. e. s déli egy óráig történjék. A felfogás azonban ebben a tekintetben nagyon eltérő. Mert az egyhuzamban való tanításnak vannak előnyei, de hátrányai is vannak — különösen pedagógiai szempontokból. S ezért az egyhuzamban való tanítás gyökeret sehogyan sem tudott verni, sőt veszélyeztetve is van az állandósítása a közoktatásügyi miniszterrendeletéből kifolyólag, mely erre vonatkozólag a napokban napvilágot látott. A rendelet szerint az egyhuzamban való tanítás csak az oly iskolákban engedhető meg, ahol az iskolába beírt tanulóknak számbaveendő százalékát a községen kívül jelentősen nagyobb távolságra eső helyekről kénytelen az iskolába bejárni. Az engedélyért mindenkor a miniszterhez kell folyamodni, aki a helyi viszonyok kényszerítő voltának valódiságáért a felelősséget minden esetben a k. tanfelügyelőre hárítja. Ez az intézkedés a jövőre szól. Átmenetileg azonban megengedi a miniszter, hogy azokban az iskolákban, melyekben ez idő szerint a tanítás egyhuzamban történik, a jelenlegi állapot a folyó tanév végéig fenntartassék.

— **A nőülési tilalom beszüntetése.** A honvédelmi miniszter nagyfontosságú rendeletet bocsátott ki. A rendelet intézkedése szerint megszűnik a hadkötelesek nőülési tilalma s már tegnap óta nem kell a katonai köteletségüknek még eléget nem tett egyéneknek folyamodniuk aziránt, hogy nőüléshez engedélyt kapjanak. A rendeletet az 1912. évi XXX. tcikk 40 §-ában kapott törvényes felhatalmazás alapján bocsátotta ki a honvédelmi miniszter.

— **Megszűnt szőlőtelep.** A Tapolcán ezeltől 20 esztendővel létesített állami szőlővesszőtermelő- és oltványtelepet a földművelésügyi miniszterium beszüntette s helyette farskolát és füztelepet létesített, mellyel kapcsolatosan a kerteszetet is kultiválni fogják a telepen. Az üzembevétel már most tavasszal megkezdődik. A régi telepre már nincs szükség, mert ma már nincs földművelő gazda a Balatonvidéken, aki a telep útján a szőlőtenyésztés okszerű kezelését el ne sajátította volna s szőlőjét fel nem újította volna. Most már inkább arra van szükség, hogy Zalavármegye gazdaközönsége a kerteszetet s a füztermelést ismertessék meg, hogy ezekkel gyakorlatilag foglalkozzék is. A füztelep és a konyhakerteszet céljait szolgáló területet m. hó 23-án vették át hivatalosan.

— **A tanitók fizetésrendezése.** A tanitók kitarló küzdelmének mégis meglett a kívánt eredménye. Zichy János gróf, vallás-és közokt. u. miniszter f. hó 23-án terjesztette be a tanitók fizetéséről szóló törvény-

javaslatot, mely a tanitók fizetését rendezi. Az újonnan kinevezett tanító fizetése 1200 K, ebben a fizetésben két évig marad s úgy lép elő a tanitói fizetés III-ik osztályának 3-ik fokozatába, amely megfelel az állami tisztviselők XI-ik fizetési osztály 3-ik fokozatának, ahol a fizetés 1400 K és a megfelelő lakáspénz. A fizetés három osztályba van sorozva, minden osztályban 3 fokozattal; a III-ik osztály megfelel az állami tisztviselők XI-ik osztályának, a 2-ik a X-nek az I pedig a IX-ik áll. fizetési osztálynak. Minden fokozatban 4 év a várakozási idő, úgy hogy a 3 osztály 3—3 fokozata összesen 36 évet tesz ki, ennyi idő alatt jut el a tanító a legmagasabb (I.) fizetési osztály I.-s fokozatába, ami megfelel a IX. fizetési osztály I. fokozatának; évi 3200 K fizetés és megfelelő lakbér. Az előhaladás automatikus, de a tanfelügyelő javaslatára az egyik osztályból a másikba való át lépés lehet soron kívüli is. Ez az érdemességtől tétetik függővé. Az érdemesség megállapítása minősítés alapján történik, de ez a minősítés az automatikus emelkedést csak abban az esetben akaszthatja meg, ha a tanító működése »nem kielégítő«, vagy szolgálati magatartása »nem megfelelő«.

— **Táncmulatság.** Az alsódomború Polgári-egylet jól sikerült táncmulatságot rendezett múlt vasárnap az Igrecz téle vendéglőben. A mulatságon az intelligencia is résztvett teljes számban, a fiatal hölgyek muraközi jelmezben. A mulatság szép összeget juttatott a Polgári-egylet alapítójának gyarapítására, amelynek javára a mulatságot rendezték.

— **Szabadságot tartalékosok.** A közös hadügyminiszter utasította a hadtestparancsnokságokat, hogy a behívott tartalékosok 5 %-ot szabadságot és újjakkal cseréljék fel. A szabadságot elsősorban a család-apákra és családfenntartókra vannak tekintettel.

— **Gazdasági cselédek megjutalmazása.** Balás Béla dr. főispán a földművelésügyi miniszter leirata folytán, leiratot intézett a járáskor főszolgabíráihoz, hogy hozzanak javaslatba oly gazdasági munkásokat, kik munkatársaik között a legmegbízhatóbbak, legszorgalmasabbak és legjózanabb életet élnek. Ezeket a hű gazdasági alkalmazottakat ugyanis a földművelésügyi miniszter fejenként 100—100 koronával és diszoklevéllel fogja megjutalmazni.

— **Csáktornya honvédtüzérséget kapott.** Az új véderőtörvény keretében a honvédség is tüzérséget kap. Ennek alapján 8 önálló tüzérhadosztályt szerveztek az ország különböző részeiben. A nyolcadik tüzérhadosztályt Csáktornyan helyezték el. Az ágyúkat és legénységet már régebben szállították Csáktornyára, ahol az utánusok lovassági laktanyájában kaptak szállást. Állandó elhelyeztetésük azonban a laktanya átalakítását vonja maga után. Az építkezések nem sokára megkezdődnek. Addig csak ideiglenesen helyezik el a honvédtüzérséget. Az is hírlök, hogy a laktanyában csak ágyusok lesznek s hogy az utánusokat Csáktornyáról elvezénylik.

— **Ebzárlat.** Csáktornya területére 40 napi ebzárlat rendeltetett el. Felhívtnak az eb tulajdonosok, hogy kutyáikat f. év március hó 5 napjig megköve tartásuk, vagy pedig biztos szájkosárral pórázon vezettessék, mert a szabadon járó kutyák kiirtatnak és tulajdonosuk megbüntetésre feljelentnek.

— **Gyengeelméjük, gyengétehetségük felvétele.** A borosjenői internátussal egybe-

kötött gyógypedagógiai nevelő és foglalkoztató áll. intézetbe a jövő iskolai év kezdetétől több növendéknek vesznek fel. Felvételen a nevelő-intézetbe 7—10 éves, a foglalkoztatóba 14 éven felüli tanításra és foglalkoztatásra alkalmas gyengeen fejlődő, gyengelehetőségű egyének. A szegény gyermekek díjtalan elhelyezést nyerne. Bővebb tájékoztatást nyújt bárkinek az intézet igazgatója: Csapó György Borosjenő, Aradmegye.

— **Az időjósok** a következő hetek és napokra, esőt és hideg időt jósolnak. Ezzel feltétlenül az emberiség a megfélemlésnek van kitéve. Azért célszerű mindjárt a kezdetnek kezdetén, a Réthy-féle pemetéti cukorkákat használni, melynek doboza csekély 60 fillérbe kerül. Azonban ügyeljünk, hogy minden dobozban a készítőnek neve. Réthy Béla gyógyszerész rajta legyen, mert csak akkor valódi.

— **Népesedési statisztika.** Születtek: Kopjár Zsófia, Baské József, Doklea Pál, Leich Mária. — Meghaltak: Steiner Jakab (64 é.), Zsifkovics József (42 é.), özv. Balabács Antalné (80 é.), Jágecz Bálintné (54 é.). — Házasságot kötöttek: Kopjár Alajos és Krumenacher Emma, Belső Imre és Bubenek Rozália, Pap Gábor és Friedenthal Rózsa, Graner Henrik és Benedikt Meta, Jágecz János és Drabics Teréz, Liber Lajos és Grábar Erzsébet.

— **Vadludak huzása.** Érdekes látvány-nak voltak részesei, akik a kultúra héten vasárnap este öt és hat. szerdán, csütörtökön és szombaton reggel hét és nyolc óra között a vadludak huzásában gyönyörködhetek. A vadludak délnyugatról jöttek s délkelet felé huztak nagy csoportokban. Nemcsak a vadludak nagy tömege kötölte le a járókelők figyelmét, de a huzás szokatlan volta is; mert csakis valami különös körülmény okozhatta, hogy a vadludak ily rendkívüli időben útra keljenek.

— **Bucsúszó.** Csáktornyáról (Orliára, Szebenymegye) történt távozásom alkalmából az idő rövidsége miatt sok jóbarátomtól, jóakarómtól és ismerősömtől el nem bucsúzhattam. Ez úton mondom tehát Isten hozzatot és kérem tartsanak meg jó emlékképpen. Csáktornya, 1913. január 29. Cornea Jakab h. segédjegyző.

I R O D A L O M.

— **A nagy siker felé.** Az immár országsszerte ismert, Sopronban megjelenő Kultura képes szépirodalmi folyóirat 2-ik száma határozottan emelkedést mutat, bár már az előző évfolyamokról is mindig elismeréssel kellett megemlékezni magas és élvezetes tartalmuk miatt. A mostani számban találjuk többek közt Nagy Lajos gyönyörű munkáját »Hangulatok« címen, melynek I. része »Az utolsó séta«, finom realizmussal festi egy szerelmes pár búcsúját; a II. rész »Ékkövek aranyiszteken« méltóan csatlakozik az előzőhöz. Lárds Artúr »A jövő nemzedék« és Munkácsy Sándor »Zangwill« cím alatt érdekes tanulmányt nyújt nekünk egy mint Munkácsy Andorétól »Strausz Richard és Salome«. Rexa Dezső érdekesen ír Zichy Mihály Faust képeiről, melyeknek 4., 5. és 6. reprodukcióját mutatja be a Röttig Gusztáv és Fia cégénél már megszokott kivitelben. Szász Menyhért regényfolytatását, Radványné Ruttkay Emma »Perce, órák« című novelláját, Remetey Dezső, Halmay István és dr. Tráger Ernő verseit külön említeni fölösleges. A Kultura című újabb rovat szatirikus hangon foglalkozik az általános sztrájkokkal, a hatmilliósi csalással és több aktuális kérdéssel. A kritikai rész az irodalom, zene, művészet és színház ujdonságairól számol be és itt új-dótt kell hivatkoznunk a lap első évfolyamáról addott azon bírálatunkra, hogy ha a Kultura már tartalmánál és kiállításánál fogva nem volna az első folyóirat az országban, pártatlan és pártatlan kritikáival szerezne meg magának ezt a címet. A Kultura 5 K negyedévi előfizetési díjért megrendelhető Röttig Gusztáv és Fia cégénél Sopronban vagy városunkban Strausz Sándor könyvkereskedőnél, ahol egyes számok egy koronáért és a Kultura egyéb kiadványai is eredeti áron kaphatók.

Sve pošiljke, kaj se tiče zadržaja novinah, se imaju poslati na ime urednika vu Csáktornya

Izdateljstvo:
knjižara Strausz Sandora
kam se predplate i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i poučljivi list za puk
Izlazi svaki tjeden jedanokrat i to: svaku nedelju.

Predplatna čena je:

Na celo leto 8 kor.
Na pol leta 4 kor.
Na četvert leta . . . 2 kor.
Pojedini broji koštaju 20 fill.

Obznane se poleg pogodbe i fal računaju.

Odgovorni urednik:
ZRINYI KÁROLY.

Surađnik:
PATAKI VIKTOR.

Izdatelj i vlastnik
STRAUSZ SÁNDOR.

Zimski neprijatelji sadovnomu drevju.

Narav po zimi počiva, ali siromašno sadovno drevje niti onda neima počinka, tu i tam čeka nekakov neprijatelj, da ga sbantuje. Nekoji za zimski neprijatelj samu zajca računaju, ali dobro znamu, da svun zajcov je još vnogo neprijateljov drevju, proti kojemu se ravno tak moram braniti, kak i proti zajcom. Koj gospodar to ni dela, samu na branje čeka s neprijatelj se ni brini, drevje ni koji, od njega je bormeš moći reći, da si je sadovnjaku sam najveksi neprijatelj.

Najpredi poglednemu najveksega i glasovitnešega neprijatelja: toje zajec, makar smu negda ni najpravičniji proti njemu. Vnogi put ili pak najvišeput tak moremu reći, da nije zajec kriv, da je shrdal sadovno drvo, neg je kriv sam gazda, koj je drevje ni zamotal na zimu.

Vnogi put je čuti, kak se tuži jeden ili drugi, da on neima tuliko dohodka od sadovnjaka, da bi ga zagradi mogel i graju od leta, do leta popravlat. Jerbo nije dosta samu graju napraviti, neg treba je nju i svako leto popravlati.

Takvo misljenje ni brani zato gazdo i nije moći mu reći, da nije bil nemarljiv. Proti zajcom nije ravno potrebna graja i kak budemu vidli i prek najbolše graje dojde zajec vu sadovnjak i tam nam veliki kvar krjuje, neg potrebno je drevje dobro zamotati i ovu dugovanje, ako je dobro napravljeno, čistam more obraniti drevje proti zajcom.

Sarner Toni.

Antun Sarner, kojega su navadno »Sarner Toni« nazivali, bil je prije nekoliko godinah krčmar u Tirolu. Svoju krčmu je imal na cesti, koja je vodila iz Bozena u Sarn dolinu te je u obće bil poznat kakti jedan originalni stari tirolski krčmar, skroz pošten i bogabojeći tirolec.

Njegova kuća, pod imenom: »k Sarner Zoll-u« ležala je na lievoj obali potoka »Taifer-a«, koj povuđz ciele Sarnske doline teče te se izpod Bozena u »Eisack« zleva, kak Mura u Dravu pri Legradu. Ta njegova stara, trošna kuća, bila je tak za silu za krčmu priredjena i u njoj je gospodril »Toni« sa svojom puklavom sestrom Rozikom, koja mu je po mogućnosti vodila njegovo malo gospodarstvo.

Ali u njegovom podrumu bila je prilična zaliha, onoga pravoga tirolskoga vinčeka u razuih lagvih i lagvičih naslagana, te se je mnogi mimo idući putnik rado k njemu navraćal; ali bilo je i takovih, koje nije baš put mimo njegove krčme vodil, već su svoje korake onamo dragovoljno upravljali, samo da toga originalnoga tirols-

Zaomatanje ni mora ravno trnje ili pikeći drot biti, dobra je i slama, ili kuruzinje, makinje, negda pak i papir je dosta. Koji su s papirom probali omotali drevje, tak veliju, da po zimi nikaj je ni sbantuvalo ga

Preporučaju proti zajcom svakojačko mast, ali to vam nikaj ni valja, još k tomu ako je to mastno, škodi drevju, jerbo nemore zrak do kore i tak se lahko zaduši, zajec pak ako je gladen i presiljeni je, bormeš doli sgrize koru skim je gud namazana.

Negda poleg velike pazljivosti se pripeti, da jedno ili drugo drvo zajci shrdaju. Kak to spazimu, odmah moram, kak nam vrème dopusti, privizirati, na svaki način pak predi, kak se rana posuši, jerbo onda je već puno teži svračiti, negda pak nam čeli posel zabada.

Najpredi poglednemu gde i kak je drvo sgrizjeno. Ako je cemper na stebli pojegjeni i to sve okoli i tijam do trdoga, ni moći si drugu pomoći, ako je vrédno, kak ober pojegjenoga odrezati i strcla drugi cemper gor odkojiti ili pak na nova včepiti. Drobneše je moći pod kožu včepiti i to je puno bolje, neg ako rezkolim divjaka.

Ako je samu odsgornja koža pojegjena, to je moći svračiti, ako se zavrenjena derzimu k tomu. Rano s ostrim nožom scistimu, zatem pak s friškim maršeckim gnojom i s ilovačom barem na prst debelo namažemu, da veter i sunce nemore prek do rane. Pod ovim mazilom se lépo kora zaraste i predi niti nije smeti doli zeti.

Negda pak je skorom najbolše, da takvu drvo vun skopamu i na mesto drugo po-

sadimu, tak dvě, tri leti predi moremu ploda dobiti.

Od snega znamu, da brani drevje proti veliki zimi, ali negda nam je i na veliki kvar. Pripeti se, da se ga tuliko nabere po šibju, da kitje tijam do zemlje nagne, najvišeput pak i strga, ako gospodar nije za vremena to spazil i drevju pomogel. Nije smeti čekati, doklam snég sam odsebe doli scurel, neg skim predi ga treba doli stepsti.

Ako je snég scéhal i spotral kitje, kak vrème dopusti, odmah je treba za čehjeno kitje doli zrezati i mesto sgnojom i zemljum namazati. Ako pak je samu previnul kito i tak sgrbavil, onda pak k jednomu drožcu se mora prevezati, da se nazat s jednači. Pobito drevje još k tomu i dobro treba na protuletje pognojiti, da skim predi rane za čeliju i zarasteju se, pobito drvo puno više mozga nuca, kak sdravo.

Snég nam još i tak more biti na škodu, da okolo graje se takvi zapuhi napraviju, da su negda višeši, kak je graja i zajci kak po mostu lépo vu sadovnjak poskačeju, gazdi i sadovnjaku na veliki kvar. Ako se to pripeti, snega skim predi je treba od graje odmetati, jerbo ako je drevje ni omotalo vu ovim položaju graja nemore obraniti drevje proti zajcom.

Daklem kak se stoga vidi, koj drevje na zimu omota, on nebuđe se naprotuletje tužil, da su mu zajci čeli sadovnjak uništili.

Balkanski boj.

Minući tjeden čistam je tak stalo, da bude na Balkanu mir nastal. Vu Konstanti-

koga krčmara vide, i poznaju te se na izvrstnoj tirolskoj kapljici delektiraju.

»Toni« je sa svojem, više krat mnogobrojni gosti, vrlo malo govoril. Kratki »Hvaljen Bog!« i »Kaj hoćete?« — bilo je od njegove strane za goste dosta; a k tomu je bil pun brige, da se koj gost nebi pri njemu opil, jer »pijančeval i lokat netrebate k meni van hoditi, to morete tam u varašu, u Bozenu obaviti!« — znal bi reći. Najveća miera, koju je dal pojedinomu izpiti, bili su tri fertali, a više nebi nikomu natočil niti za ikakove novce. I ja sam imal sreću godine 1866 pri njem jednoč južinati, pak jer sam kakti vojnički liečnik u uniformi za stolom sedel, a vino nisam pil, već samo sira i putra jel a frišku vodu pil, se stari nije mogel zadosta načuditi, da soldat u ratno vrieme nepije vina.

Jednog dana je došel dvorski savietnik iz Beča, koj se je od varaškog praha na ladanju vani odmaral, sa niekim svojim prijateljem iz Bocena k staromu Toni-u, pak jer je vino, kojim je Toni dvoril, dvorskomu savietniku osobito u tek išlo, to je bil hitro gotov sa po Toniu dozvoljenimi trimi fertali, pak si je hotel još jednoga — četvrtoga —

natočiti dati. Ali Toni mu je četvrtoga uzkratil riečmi: »Ti« — (tirolec svakomu i istomu cesaru veli »Ti«) »Ti si lvoja tri fertala popil, pak sada ti je dosta!«

A kad ga je onda — najme Tonia — savietnikov prijatelj iz Bocena na stran potegnul te mu u uho prisaptnul, da ov gospodin je iz Beča »dvorski savietnik«, se je stari Toni silno uzvrpoljil i odgovoril: »Dvorski savietnik sim, dvorski savietnik tam, jedan lump kak drugi, a za lokati više nedobite, to vam ja velim, ja stari Toni!« — I tim su bili odpravljeni.

Niekog dana, bilo je mieseca Majuša, došla je nieka visokorodjena gopsa sa svojom družvenom gospodjom iz Griesa kod Bozena k — Sarner — Zollu, te su nakabile k staromu Toniu se navrnuti. Kad je nje Toni videl dojt, odrapil im je na kratkom i razgovetno, da njim vino on nebuđe natočil, jer za »babe« nije vino i babe nešpadaju u krčmu. Gospodje, pošto je u to vrieme u Tirolu već prilično toplo, imale su na sebi na prsuh, po modi, izrezane oprave, zapovedale su si mlička i putra, kaj su i dobile. Kada je došlo do plaćanja, hotela je ona visokorodjena gopsa Toni-u dati

napolju velika sednica je tak naredila, da nebudu duže boja tirali, poslušneju europske vladare i Drinapolju prek daju bulgarcom stom kondicijum, da onu mesto, gde njihovi sultani počivaju vu zemlji i duže ostane njihovo, takodjer nad mohamedani i na dalje bude sultan jakost imal. Tak lépo je bilo sve već skrojenu, da svaki je mislil, da za par danov podpisuju mirni zapisnik i stém prestane boj i počme se opet mirni posel. Stém bolje se je svaki čudil, kad je minuću subotu glas počil, kak s čistoga vedra stréla, da se je puk sbuntal vu Konstantinapolju i zahtéva smrt ili Drinapolja.

Partija od mladih turčinov je opet obladala i prek Nazim baše soldačkoga ministra mrtvoga tela su na korman došli. Soldačkoga ministra su na smrt strelili mladi turčini, koji su pod Enver bej i Talaat bej glasovitimni vodji vu palaču vdrlil. Nisu steli oni krv prelévati, ali ministrovi dva adjutanti su nad obloke na vulicu med puk strélali, koji su takodjer ni steli dužni ostati i počeli su vu palaču strélati. Tak je vumral siromašen Nazim turski soldački minister, makar je on barem ni spadał med one, koji su Drinapolja izdali.

Čeli svét se čudi, da prepadjeni orsag tak hitro se opet na noge postavil, ravno onda, kad ga je balkanski savez vu grob stel položiti. Mladi turčini, koji su zaostanoga, pokradjenoga i zaumštenoga orsaga opet steli ponoviti, da se tak sravná po svakim poslu, kak su drugi svučeni orsagi i koje su jedenput već natirali sputa panamišti, jedno noć su opet vladanje vu ruke dobili. Nuter su vdrlil vu ministarsku palaču, od velikoga vezira su zahtéváli, da se odmah zahváli s čelim ministerium i na mesto njega su taki skricáli Mahmud Šefket bašu bivšoga soldačkoga ministra, koj je Abdul Hamida pretiral iz trouša. Tak snenada se to sve pripetilo, da se ni moći dostá pričuditi, toje jedna noć bila, koja bude sad odlučila, bude na dalje živ ostal Turski orsag, ali pak čistam prepadne, do kraja se uništi.

Buntariju su oni mladi turski oficiri naredili, koj pred Čataldzom stojiju i nisu mogli terpeti, da takov mir se složi vu kojim s gubiju Drinapolja, nisu steli dopustiti,

da Turskomu orsagu i glavu odséceju, kad su mu već ruke i noge odsekli balkanski mali kraljiči. Od svetih grobov varaš je ono mestu, gde bude Turski orsag dokraja propal, ali pak tu bude počel jeden novi svetli život.

Tak se pripetilo, da Drinapolja zapovednik Šükril baša naznanje je dal kormanu, da ako korman prek da Drinapolja, onga nigdar nebudu odustil. Pripraven je tak porušiti čeloga varaša, da kamen na kamenu ni ostane. Ravno su to razlagali ministri vu sednici, kad su mladi turčini nuter vdrlil i buktérali čelo ministarstvu. Vu Konstantinapolju po ovi tragediji mir je, makar se kocka opet tak obrnula da opet na potoke bude krv lélala. Nije moći napré znati, kak bude stoga Turski orsag vun sbuah. Lehko da opet veliki, jaki i glasoviten postane orsag, kak je negda bil, ali lehko bude i to, da se sam vu grob zakopa. Nam je samu to žalostno, da naš minister soldački je ravno on dan, kad se to pripetilo, odredil, da barem one rezerviste naj pustiju dimo, koji familiju, deco imaju. Poleg ovoga izvanrednoga pripečenja, sad se to nebudu moglo dogoditi duže budu morali na granicaj služiti i paziti, kak se bude svét preobrnul.

All Fuad bej, koj je nazočen bil ovomu napré nivedljivomu poslu, ovak prepovéda dogodjaja :

Na serdin Stambula okolo jedne turske cirkve su se shajali mladi turčini i kad ga njih više stotine se skup zišlo, dojahal je na belim konju Enver bej, glasoviten vodja tripoliskoga boja i ovak je počel nemirnomu puku prodekovati :

— Kiamil korman prek oče dati balkanskomu savezu Drinapolja. To puk nesme dopustiti, nemore to izdavanje terpeti, da Selim sultana grob vu tuđe ruke dojde. Idemu pred ministeriuma i zahtéváli budemu, da naj obrani korman sultanskoga varaša.

Ljudi su kricáli : Doli stakvim kormanom ! Ni nucamu dalje ove izdajnike ! Naj pokrepaju ! Idemu svi, makar nas smrt bude tam postigla !

Nato je Enver bej cuknol konja i išel je proti ministerski palači, ljudi zanjim. Po putu ná jezere ljudstva se preklópilo k njim. Pod zastavami su došli pred palaču, gde su

tri sto soldatov nastavili, da paziju na vrata. Soldati niti genuli su se ni, kad je ljudstvo tam došlo.

Tam su je na dvoru već drugi čekali. Ove je pak Dšermal bej, Adana i Bagdad varašov negdašnji vali vodil. Vu veliki sobi su svi ministri skup bili. Pred vratil je pazil Memdukh baša s nekojemi soldatmi. Vrata su odmah sve spozapri. Najedenput smedju puka stane vun Enver bej, Talaat bej, Feli bej i Holliš bej i idu proti sobi gde su ministri bili. Pred vratil su četiri soldati bili, koji su njim salutirali. Na ganjku je Memdukh baša nanje zakričal, da naj postojiju.

— Pred ministeriuma očemu iti ! zavikne Talaat bej.

— Sad nije moći ! veli Memdukh baša i zeme napré revolvera.

Zatem su od svih stranih vreli vun oficiri i jeden s med njih strelil je na Enver beja. Strahovitno strélanje se sad počelo vu palači. Jeden za drugim je mrtev opal doli i pošprical skrivjom lépo stanje. Najedenput odpreju se vrata i stane vun Nazim baša soldački minister.

— Nevalani psi ! — zakriči i sdigne gori revolvera.

Vu ovim hipu pukne revolver i Nazim prestreljeni opadne doli. Prek ministra skočiju nuter Enver bej, Talaat bej i Holliš bej. Drugo je već hitro išlo. Za pet minut su već nazat bili i Enver bej sadalka kaže pismu, vu kojem se Kiamil zahvalil. Odmah su skočili vu jeden automobil i išli su pred sultana. Sultan se prestrašil ali i on je odmah moral podpisati, da odpusti Kiamil kormana i za velikivezir imenuje Mahmud Šefket bašu. Zatem su sultana zarobili i tak paziju nanjega, da nikam nemore iti i nišči k njemu nemore dojti. Po varašu su taki razglasili, kaj se pripetilo i na to je veliko veselje nastalo. Kaj bude zatem došlo, to nišči nezna. Program nam je to :

— Drinapolj ili smrt !

Još nije znati, ali bude mir, ali pak se opet počme boj. Šefket baša samu za nekoji dan oče odgovor dati vladarom. Turski orsag vu odgovoru, tak bude s rekel, da oče mira napraviti, ali čistam s drugami kondicijami. Kaj su do vezda balkanskomu

povoljar (Trinkgeld), ali je on to odbil riečmi : »Samo si zadržite vašeg povoljara, pak si za njega kupite pisanu zrpnu u štacunu, da si šnjom morete prsa pokriti.« — U te je pri tom rukom potegnul preko svojih prših.

Jednoč su došla knjemu dva turisti, bili su to po narodnosti prusi, pak su si naručili dvie porcije sira i dvie porcije putra. t. j. za svakoga porciju sira i porciju putra. Ali oni su delali, kak se ono veli, računá bez krčmara, jer stari Toni njim je posve kratko odgovoril : »Vam je baš dosta jedna porcija sira i jedna porcija putra, — em valjda niste nezasiljivi požderušil.« — I — izbilja ! Donesel je od svakoga samo jednu porciju, ali ta je bila tako velika, da bi izbilja se iz svake dalo po dvie sriednje načiniti. Turisti se jedan drugoga poglednu i — sad su videli, pri kakovem tirolskem poštenjaku su odseli.

Kada je stari Toni već pričel sve trudniji i trudniji postajati, a sestra Rozika, koja mu je gospodarstvo vodila, se je u vekivečnost preselila, ostavil je krčmu u Sarnerskoj dolini, pak se je preselil u grad »Runkelstein«, da onde pri svojem niećaku mirno dokonča svoj život.

Tko goder je na svojem putovanju došel u blizinu Sarnerske doline, taj je siegurno posietil Sarnar Tonia, za da onde čvrsto ustanovljenu kolicuču od trih fertalah izpije, jer Toni nikomu niti jednu kaplju preko ove stalne miere nebi natočil, koju je on posve dostatnu za svakoga žedjuoga čovieka držal; a ženam u obće niti nije licel vino natočiti, — »za nje je mleko !« — je znal reči i drugo im niti nije dal. Toga anda glasovitoga čovieka sa svoje originalne grubijanštine, izvrstnog tirolskog vina, nemanje izvrstnog alpskogog mleka, sira i putra, je svaki žel veliti, tko je samo u blizinu došel i nitko nije žalil ono nekoliko stotil korakah postrance do njegove krčme.

Još se o tom originalnom čovieku pripovieda, da je on svoje hlače dan i noć na sebi imal i samo je nje onda svlekel, kada si je rubaču i gače promienjal, a zatim opet odmah oblekel, u njih hodil i spaval. A kaj je bil tomu zrok ?

Kada su se Tonieva rodbina poslie njegove smrti sastali i njegovu zaostavštinu pregledali i precienjivali, došlo su im i njegove svakdanje hlače u ruke, pak jer su bile već do zlaboga ponošene, podrapane,

pokrpane i zamazene, hoteli su je hititi, ali su im se poradi svoje težine sumnjive pričinite, pak su je pričeli stepati i pretraživati i nut, pri stepanju se je čulo, kakti nieko čegrtanje črepinja medju sobom i sad su nekoje sumnjive zašive razporili, pak eto čudo, na mnogih miestih od znutra hlačah bili su sašiti čekini. Toni je čeli svoj imetak sobom nosil, sašito u hlačah, pak zato se anda nikada nije hotel od njih deliti se. On je najme 1809 god. bil 10 godinah star, pak je videl, kak su onda francuzi po tirolu haraćili, otimal i odnašali i kak su tirolci svoje novce pred njimi sakrivali i zakapali, pak se je bojal, da nebi opet francuzi na tirol navalili, pak bi mu njegove čekine odnesli, pak zato je svoj znatni imetek nosil uvijek pri sebi.

Ja sam ga videl i šnjim se spominjal godine 1866 kakti vojnički podhlecnik. Starac je onda bil star, po svojem pripoviedanju, blizu sedamdeset godinah, a pet ili šest godinah zatim je vumrl.

Još danas se onuda o njem spominjaju, a budu se još dugo spominjali, dok neproje i stari Toni u zaborav, kak i sve drugo na svietu.

Em. Kollay.

savezu obećali, to i novi ministrium potvrdi, samu Drinapolja i pred Dardanellak ležeće otoke za nikakve peneze nebudu odпусти. Turski ministar tak veli, da ako pred Čataldzom osemdeset jezer ljudstva sgubi, još niti onda ne bude odpuštili ova mesta. Turčini su sad v jako dobrim položaju pred Čataldzom i tak jako mesto imaju tam, da čeli balkanski šereg njim tam nikaj ne bude mogel zapovedati. Daklem moremu se nadjati, da stopram vezda bude se za istinu prelivala. Rusi opet stēm strašiju v Konstantinopolju, da ako turčini preladaju saveza, oni nikaj nebudu mogli to premirnoma gledati, neg odmah zavzemeju Őrmenj orsaga, koj sad pod Tursku spada. Kakvo nakanenje imaju, to su već stēm skazali, da na Őrmensko granicu su već osemdeset jezer soldata porinuli.

Turčini još i toga se nadjaju, da balkanski kraljići jeden drugomu bude skočil v kečku i onda oni lahko zadobiju nazat sve ono, kaj su do vezda sgnbili. Naj triškesi telegrami su :

Konstantinopolj, januar 28 Talaat bej, koj je čelo komedju složil, ovak govori: »Drinapolja i okolicu, takodjer na Egei morju stojeće otoke nigdar nebudemo odpuštili. Od toga niti onda nemore spomenek biti, ako med Drinapoljom i med Čataldzom osemdeset jezer ljudstva sgnbimu. Jerbo, ako od naših šeregov tuliko ljudstva opadne doli, svaki mora znati, da od saveza dvaput tuliko mora. Mi na ov način još dosta ljudstva zmoremu, ali savez već niti dece ni najde, koji bi harcovati mogli. Daklem takov odgovor budemu dali vladarom na njihov zapisnik. Ako očeju, da štuki budu opet rēc dobili, nam je čistam povolji.«

Sofia, januar 28 Jeden bulgarski ministar je tak s govori, da bulgarski korman ne bude duže čekal odgovora s Konstantinopolja, kaj se Drinapolja tiče, neg ako nebudu v naj krajšim vremenu Drinapolja prēk dali, odmah budu dalje boja tirali. Samu tak bi moglo minuti bez boja ovo vreme, ako bi novi turki korman propal i nazat došel Kiamil.

Pētervar, januar 28. Ruska flotta v Sebastopolu je pripravljena, da svako minutu more iti v Konstantinopolj, ako bi se tam kakva revolucija dogodila i našim ljudem nebi bilo življenje segurno tam. Ruska diplomacija tak govori, da nepriateljstvu savez bude počel stēm, da se na vali na Drinapolj, Janina i proti Skutari.

Sofia, januar 29. Malinov bivši ministarprezident veli, da strašno su se začudili nad onim, kaj se minući tjeden v Konstantinopolju dogodilo. Tak govori: Mi se ni bojimu boja, do vezda smu svigdi zadobili i tak mislim, da i potlam opet zadobimo. Samu to nas srđi, zakaj bi više krvi prelivali, kak nam je potrebno. Mi denes vno go bolje stojimu, kak smu pred bojom. Sad smu pak dosta municije spravili na bojsku polje. Osemdeset jezer soldata već imamu, kak da se je boj počel. Kaj pak se Romanie tiče, da zahteva odnas Silistriju, to sđobra nebudemu dali vun s ruk. Ako pak se Romania s oružjem postavi na nas, onda je gotov jeden velikij europanski boj.

Bukarest, januar 28. Nekoji dan su bogateši romanci, tak zvani bojari, veliko svotu penez su alduvali na romansko soldaciju. Takodjer srešli su, ako se Bulgariom boj počme, onim familije budu sderžavali, koji v boju budu morali iti.

London, januar 29 Zadnji telegram od Toga govori, da još ov tjeden svi dele-

gataši budu ostavili Londona. Ako se to pripeti, više mira ne bude. Strahovitno se bude čela Europa s bunila, zatem pak samu zlo, veliko zlo se moremu nadjati.

KAJ JE NOVOGA?

Zagiftani obitelj. Iz sedem članov stojećega obitelja su v hódmezövásárhelyski špital dopeljali. Svi su već na pol mrtvi bili. Róza Pavlova žena i sedem dece je to bilo, koji su skup gospodarili sa Juhász Imrijum na jedni pusti. Juhász je još v decembru meseco kupil gífta za štakore i v on kotec je stvarilo pod lećil, gde je ženska svinje imala. Jedna prasica je stvarilo požrla i od toga je vcrkla. Vcrkjeno svinju ni su zakopali, neg su ju potrošili steli. Ženska je na večer paprikaša skubala i toga su se svi do sitosti najeli. Vnoći njim je veliko zlo dospelo i morali su je v špital spraviti, gde sad hmiraju i brčas niti jeden ne bude živ ostal.

Katastrofa dvēsto ljudih. Poleg Moskve v jednim seli je već stara navada, da na ledo veliko igraču i hitanje imaju. Tak su i letos se zabavljali. Na jedenput šest parov se počelo bole tući, kak hitati tak, da nekoji su za kratko vreme mrtvi doli opali. Na to su se i oni na led za leteli, koji su sbrega gledali to lēpo igru. Led nije bil dosta debeli i pod velikim terhom se je predral. Dvēsto je pod led došlo i svi sū se potopili.

Otca je zaklal. Vu Lindžina občini poleg Déva varaša Kristian Gašpar selski dečko nikaj je ni bil zadovoljen, da je otec med decem jednako razdelil imētki i odlučil si je, da svrhu toga bude oca pospravil sveta. Nagovoril je starca, da je snjim v bližnju šumu drva iše i tam ga je sekirou zatukel. Drugi dan su mrtvoga našli dervari staroga Kristiana. Žandari su odmah somnju na sina imali i taki su ga vlovili. Prijem su našli krvavo sekiru. Krvolok duže niti nije probal tajiti strahovitien čin. Vreže su ga odeguali.

Nečimurna mačuha. Desk občini Cirok Juli tri lét staro Nagj Eržiku je tak sbila, da od velike muke je siročē vumrlo. 21-no rano su našli na siromaškim detetu Nečimurno mačuho su prēk dali sudo, gde su ju taki zaprl.

Na vrazu zapoved. Još septembra 4 ga se pripetilo, da v Tulka občine hataru su zaklanoga našli Mátyás Demetra dečeca. Somiju su na Kračun Demetra zeli, koj je sogor bil dečecu i odmah su ga zaprl. Naj vekši zrok mu je rešto to bil, da su žandari v njegvi postelji jedno krvavu plavtu našli. Kračun je tajil i stēm se sgo varjal, da plavto je žena v kimpetu za krvarila. Plavto su poslali na Országos Vegy-kisérleti Állomás i odonut su potvrdili, da Kračun istinu ima, poleg toga mlenja su ga zrešta odmah pustili. Vezda za pet mesecov potlam su znenada vlovili krvoloka Vu tulkinski krēmi se jeden na glas hvalil, da je on na vrazu zapoved zaklal dečeca. Žandari su odmah vlovili Buda Mikloša, koj je pred sudcom čistam mirno valoval, da je on taj krvolok bil. Kad ga je sudec pitat, da zakaj je to napravil, odgovoril je, da mu je to jako žal, ali on si je ni mogel pomoći, jerbo vrag mu je to zapovedal. Krvoloka su v Nagjvarad odtrah i odonut bude išel v ludnicu, jerbo je ni prepameti.

Novi štuki. Kak s Beča pišeju, jako su zadovoljni 30.5 centimeterni novjanski možari. Za cil su postavili na 8 jezer

metrov granit-beton gromada. Gromad je 18 meter široki i devet meter debeli bil. Sve skupa su 151 jedenput strelili, devetdeset kuglji je trofilo i to 21 v centrum. Šeststo kilogramov žmekhi nitro-toinogranati su na prah sđrobili granit-beton gromada. Granali prēk petnajst centimetrov debeloga železa su tak odleteli, kak prēk papira. Strēlanje su gledali: Krobatin soldački ministar, Lipot Salvador i Frigies nadhercegi, takodjer vno go visokih officirov. Svi su probom jako zadovoljni bili.

Tristopedeset vtoplenikov. Vu Indiji jedna prošecija je išla v bližnji varas, kad se je na hitroma jeden brežni potok razlejal. Ljudi ni su mogli nikam po-bećti i tak se je tristopedeset potopilo. Od čele velike prošecije samu petdeset je v življenju ostalo. Mrtva tela su još ni mogli najti.

Vušel je nadherceg. S Petervara javiju, da je odonut Wladimirovič Andraš nadherceg pred nekojim dano bez rēči i bez svakoga traga nekam odišel. Sad su zavvedili, da nadherceg je s jednom teatristicom vušel v Pariš. Nadherceg je već više vremena udvaral teatristici i kak njene pajdašice veliju već si ju je zaručil i v Parišu se budu viančali. Vu Petervaru su strahovitno serđiti na to, jerbo v malim vremenu to je već tretji nadherceg, koj bude se ovak oženil.

Fašnik i Pepelnica.

Fašnik: Ja sem kaj na sveti,
Imam koline, i vino v kleti,
Vse s pečenkom se masti,
Koji gođer na svetu živi.

Pepelnica: Ja nisem menje,
Ja podukšam vsakomu življenje,
Kažem cesto goru v nebo,
Gde pak Fašnik ovo imaš ti?

Fašnik: Ja sem vre od staroga časa,
Tam gde mastna je klobasa,
Gde gođer strunja za berni,
Tam me zlodri vre derži.

Pepelnica: Ja ponizujem vse okoli,
Vu toj naj lepšoj dobri volji,
Ludstvo si počivat ide,
Kajti vre Pepelnica je.

Fašnik: Mene čeli svet jako štima,
Naj bude dečko ali puckera,
Vsaki keji se zemljo očē,
Mora paziti na me.

Pepelnica: Istina, toje ne veselō,
Gda se v Cirkvi morati čelo,
Onda Fašnik pešati oditi,
I spraskom svojom vtihniti.

Fašnik: Kaj ti misliš? Pepelnica,
Da si za istinu ti kralica,
Kaj, ja moram tiho biti,
I svojom veseljem se skriti?

Pepelnica: Zakaj si Fašnik tak lezen,
Vezda pak te za lasi natezem,
Ako si ravno takov Gospon ti,
Ja pak itak ne bom odpodi.

Fašnik: Budi Pepelnica gospa kakva godi,
Tak to meni vse nikaj neškodni,
Ja sem Fašnik kak ti piče,
Zato Pepelnica pak nemaram nikaj, nič.
In Tudi Pač.

Oletics Mátyás.

Obznane urednika.

H Štef Viziszentgyörgy. Samu se lēpo i pošteno zabavljajte na stieling bez toga, da bi vaša pesma v naše novine došla. Kak Medjimurski sin, bi morali znati, da naši dečki magjarskoga kralja služuju, a ni cesara. To si zapametujte!

Meghívó.

A Csáktornya-Vidéki Takarékpénztár Részvénytársaság
1913. évi február hó 22-én délután 3 órakor tartja meg az intézeti ház tanácstermében

XVII. évi rendes közgyűlését,

amelyre a t. részvényeseket tisztelettel hívja meg

Csáktornya, 1913. évi január hó 22-én.

AZ IGAZGATÓSÁG.

TÁRGYAK:

1. Megnyitó.
2. Két részvényes kiküldése a közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére.
3. Az alapszabályok módosítása.
4. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság jelentése.
5. Az 1912. évi zárószámadások megvizsgálása; a mérleg megállapítása; a tiszta nyereség felosztása.
6. Határozathozatal a részvénytöke felemelése tárgyában.
7. Két igazgatósági tagnak 3 évre való megválasztása.
8. Netáni indítványok.

525 2—3

40. §. Minden egy-egy részvény tulajdonosa jogot ad a közgyűlésen való jelenlétre és azon a határozatok hozatalában való befolyásra. Egy részvény egy, két részvény pedig két szavazatra jogosít és így tovább egész 50-ig, melynél több szavazat egy személyben nem egyesülhet. bármennyi részvényt képviseljen is valaki akár a saját, akár a meghatalmazója részvényei alapján.

41. §. A tanácskozási és szavazási jogot a közgyűlésen minden részvényes személyesen avagy meghatalmazott ugyancsak részvényes által gyakorolhatja. E jog gyakorolhatására megkivántatik, hogy úgy a megjelenő, mint a meghatalmazó, valamint meghatalmazott részvényes is nagykoru legyen és részvénye a közgyűlés előtt legalább 4 hét óta az ő nevére legyen a társulatnál elkönyvelve és végül, hogy a szelvényeket tartalmazó részvénye a közgyűlést 3 nappal megelőzően lett legyen az intézet pénztáránál letétbe helyezve.

42. §. A törvényes képviselők, valamint a gyámok és gondnokok kivételével minden más meghatalmazott szabályszerű meghatalmazással tartozik abbeli kiváltást igazolni.

Meghívó.

A Strídvári Takarékpénztár Részvénytársaság
1913. február hó 23-án délután 3 órakor tartja meg intézeti helyiségében

VII. évi rendes közgyűlését,

amelyre a t. részvényesek tisztelettel meghívotnak.

Strídvár, 1913. január hó 4-én.

Az igazgatóság.

Tárgysorozat:

509 4—4

1. Megnyitó.
2. Két részvényes kijelölése a jegyzőkönyv hitelesítésére.
3. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság közgyűlési jelentése.
4. Az 1912. évi zárószámadások megvizsgálása, a mérleg megállapítása, a nyereség felosztása, a felmentvény megadása.
5. 2 igazgatósági tag 3 évre leendő megválasztása.
6. Az ügyv. igazgató fizetésének szabályozása.
7. Az alapszabályok 31., 32. §-ának módosítása.
8. Netáni indítványok.

Minden egyes részvény a közgyűlésen egy szavazatra jogosít, de 35 szavazatnál többet akár saját részvényei alapján, akár meghatalmazás útján senki sem gyakorolhat.
Szavazati jogát minden nagykoru önrendelkezési joggal bíró részvényes, akár férfi, akár nő, gyakorolhatja, de megkivántatik, hogy részvényesi minősége a közgyűlést megelőzőleg 30 nappal a részvénykönyvbe igazolva legyen.
Jogi személyek, kiskorúak és gondnokság alatt állók csak törvényes képviselőjük által, habár részvényesek is, képviselhetnek.

Meghívó.

A Csáktornyai Takarékpénztár Részvénytársulat

t. c. részvényesei

az 1913. évi február hó 22-én d. u. 3 órakor, Csáktornyan, a társulat saját házában tartandó

XLI. rendes közgyűlésére

tisztelettel meghívtnak.

Tanácskozási tárgyainak sorrendje:

- a) Elnöki megnyitás.
 - b) A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére 2 részvényes kijelölése.
 - c) Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentésének felolvasása, a felülvizsgált évi számadások és a felmentvény feletti határozat.
 - d) Határozathozatal a tiszta jövedelem mikénti felosztása iránt.
 - e) Az alapszabályok 32. §-ának módosítása.
 - f) Igazgató, 3 igazgatósági tag és a felügyelő-bizottság megválasztása.
 - g) Esetleges indítványok.
- 523 2—3
- Csáktornyan, 1913. évi január hó 14-én.

Az igazgatóság.

37. §. A tanácskozási és szavazási jogot a közgyűlésben minden részvényes személyesen vagy törvényes meghatalmazottja (36. §) által gyakorolhatja; de ezen jog gyakorolhatására megkivántatik, hogy a részvényes legalább 20 éves és részvénye a közgyűlés előtt legalább 2 hét óta a társulat könyvében az ő nevére legyen beírva és végre, hogy az közgyűlést 3 nappal megelőzőleg, azaz 1913. évi február hó 19-ig az intézet pénztárába letétessék.

Meghatalmazványok csak részvényesek nevére állíthatók ki.

A megvizsgált évi számadások, az üzleti jelentés és a felügyelő-bizottság jelentése, a társulat üzleti helyiségében a közgyűlést 14 nappal megelőzőleg a részvényesek által betekintheők.

MEGHÍVÓ.

A CSAKTORNYÁN SZÉKELŐ MURAKÖZI TAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

1913. február hó 27-én délután 3 órakor, saját helyiségében

XXXII. RENDES KÖZGYŰLÉSÉJ

tartja meg, melyre a t. részvényesek tisztelettel meghívtnak.

TÁRGYSOROZAT:

1. A gyűlés megnyitása az elnök által.
 2. A jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes kijelölése.
 3. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése.
 4. A zarszámla betérjesztése és az e fölötti határozat. A mérleg jóváhagyása. Az osztalék meghatározása és a felmentvény megadása.
 5. Három igazgatósági tag és a felügyelő-bizottság megválasztása.
 6. Esetleges indítványok.
- 524 2—3

Csáktornya, 1913. január 16-án.

AZ IGAZGATÓSÁG.

*) 33. A tanácskozási és szavazati jogot a közgyűlésben minden részvényes személyesen, vagy meghatalmazottja által gyakorolja, de ezen jog gyakorolhatására megkivántatik, hogy a részvényes legalább 20 éves és részvénye a közgyűlés előtt legalább 4 hét óta a társaság könyveiben az ő nevére legyen beírva és végül, hogy a részvény a közgyűlést 3 nappal megelőzőleg az intézet-pénztárába letétessék.
Meghatalmazványok csak részvényesek nevére állíthatók ki.

Gabona árak. — Ujena žitka.

mmázsa	l m.-cent,	kor. fill.
Buza	Pšenica	20 00 —
Rozs elsőrondu	Hrz	15 00 —
Árpa	Ječmen	15 00 —
Zab	Zob	18 20 —
Kukoricza	Kuruza suha	15 20 —
Fehér bab uj	Grah beli	21 00 —
Sárga bab	» žuti	16 20 —
Vegyes bab	» zméšan	16 00 —
Kendermag	Konopljeno seme	21 00 —
Lenmag	Len	22 00 —
Tökmag	Koščice	26 00 —
Bükköny	Grahorka	16 40 —

A Csáktornyai Tárházak Részvénytársaság
közhíré teszi, miszerint folyó évi február hó 18-án
d. u. 3 óraker Csáktornyan, a társaság helyiségében

XXI. rendes évi közgyűlését

tartja meg, melyre a t. c. részvényeseket tisztelettel meghívja.

Azon részvényesek, kik ezen megjelenni óhajtanak, kötelesek részvényeiket, a még le nem járt szelvényekkel együtt vagy a társaság pénztáránál, vagy a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank budapesti főintézeténél, vagy a Csáktornyai Takarékpénztár R.-T.-nél letenni.

Az alapsz bályok értelmében a felügyelő-bizottság által megvizsgált mérleg annak jelentésével együtt 8 nappal a közgyűlés előtt Csáktornyan, a társaság helyiségében betekintés végett közzeismerre kitétetik.

Csáktornya, 1913. január.

As Igazgatóság.

530 1—1

Tárgysorozat:

1. Igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése az elmúlt üzleti év menetéről, az 1912 évi mérleg bemutatása, a tiszta nyereség megállapítása s annak felosztása, valamint az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása.

2. Felügyelő-bizottsági tagok megválasztása.

Az új nyugdíjtörvény

jegyzetekkel, utasításokkal és magyarázatokkal ellátva . . K 3. —

Kapható:

Strausz Sándor

könyvkereskedésében Csáktornyan.

Egy jó erkölcsű fiú

tanulónak

felvétetik

530 1—1

Graner Testvérek

fűszer és norinbergi árú üzletében
CSÁKTORNYÁN.

Bepe belo perje za posteliju

(goseče perje) 5 kil.
za 6 K odprema za
pouzeče

533 1—3

Sachel Izidor

Budapest, 5., Dob-ulica broj 3.

Iz svakojačke fal perje za postelju na želju pošlem muštru.

Rum kiváló minőség, lit. à K 1 30 és feljebb
Szilvórium nagyon jó, lit. à K 1 40 és feljebb
Törköly pálinka lit. à K 1 40 és feljebb

Kapható:
Kochsinger M. és Fiai cégnél
Csáktornya.

Rum jako fini, liter od 1 30 K višese
Slivovica jako dobri, liter od 1 40 K višese
Tropica žganica, liter od 1 40 K višese

Dobiva se pri:
Kochsinger M. i Sinovi firmi
Csáktornya.

Szőlősgazdák figyelmébe!

Áki 1 és 2 éves szőlőoltványokat, Ríp. portalis és Rup. montikola alanyokon akar beszerezni, forduljon alulírotthoz. Különösen a már beültetett területek hiányzó tőkék pótlására ajánlom a 2 éves oltványokat.

532 1—1 Árjegyzék ingyen és portmentesen.

NÖTHIG REZSŐ szőlőbirtokos Vараždin. RUDOLF NÖTHIG vinogradar Vараždin.

A ki a Tolnai Világlapját hetenkint megveszi,

ajándékol kapja a **Világléxikont**. Az első kötet már megjelent.

A bekötésért fizetendő köte-
tenkint 3 korona 72 fillér.

Kapható: **STRAUSZ SÁNDOR** könyv- és papirkereskedésében, Csáktornyan.

**Árverési
hirdetmény!**

273. szám.
1913.

Alulírott kiküldött a perlaki kir. járásbírósnak O 222/1912, számú végzése folytán ezennel közhíré teszi, hogy néhai **VUK JÓZSEFNÉ** hagyatékához tartozó ingóságok: úgymint szoba-bútor, varrógép, ágynemű, női ruhanemű, fehér ruhanemű, konyhai- és egyéb házi felszerelési tárgyak, üvegenműek, különféle bolti cikkek és rövidárúk

Perlakon, a helyszínen (Rév-útcában) 1913. évi február hó 16-án délután 2 óraker kezdődő s február hó 17, 18 és 19-én délelőtt 8 óraker folytatandó, nyilvános árverésen

azonnali készpénz tizetés mellett a legtöbbet ígérőnek eladatni fognak. — Erről az érdekelt hitelezők azzal értesítettnek, hogy a befolyandó összeg bírői letétbe fog helyeztetni.

Kelt **PERLAKON**, 1913. január 31-én.

ZALA JÓZSEF
községi jegyző.

533 1—1

PROGRESS egészségügyi cigareta hüvely és papír anconarcotico vattával ♦ Kapható: Fischel Fülöp (STRAUSZ SÁNDOR) papirkereskedésében Csáktornyan

Egy jó karban levő légnyo-
másra szerkesztett

sörkimérő készülék,

mely bor- és ásványvíz kimé-
résre, valamint vízűtésre is
be van rendezve, jutányos áron
eladó. 590 1-1

Hódosi Vilmos

csáktornyai vasúti vendéglősnél.

rekedtség és hurut ellen nincs jobb a
RETHY-féle pemetefű czukorkánál!

Vásárlásoknál azonban vigyázzunk és határo-
zottan RETHY-féle-t kérjünk, mivel sok hason-
talan utánzata van. Az eredetinek minden egyes
darabján rajta van a RETHY név.

1 doboz ára 60 fillér. Nagy doboz 1 kor.
947 6-6 Mindenütt kapható.

Szőlőoltványok

Ajánlom teljes szavatosság mellett
fajtisza egy és kéteves gazdag gyökérzetű
szokványminőségű fásoltványaimat a leg
jobb bor- és csemegefajokban. Közöttük
»Kreácza» (Bánati Rendling), a legkitűnőbb-
nek bizonyult és rendkívül bőtermő borszőlő
és »Muscat Csabagyöngye» a legkorábban
éző csemegezőlő. Ezenkívül Ripária Por-
tális és Rupestris-Monticola sima és gyö-
keres alanyvesszők a legjutányosabb áruk
mellett. 012 2-5

»Erzsébet szőlőoltványtelep»
Tulajdonos: Schmidt Mátyás BOGÁROS
(Torontálmező).

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

MONTRE ZENITH
PRÉCISION-ELEGANCE

Elsőrangú pontos óra!

Egyedüli elárúsítóhely:
Pollák Bernát
órá- és ékszerész
Varaždin

Eladó ház.

Kitűnő üzlethelyiség!!

Perlakon a főutcában, a Hermann-
féle vendéglő áttellenében levő
ház, belsőséggel együtt eladó.

Bővebbet a tulajdonosnál:

MALEK MÁTYÁS

asztalos PERLAK.

18 sz. 1913. végreh.

Arverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött bír. végrehajtó ezennel
közhírré teszi, hogy a perlaki kir. járásbíró-
ságnak 1912 évi V. 564/1 sz. végzése foly-
tán Dr. Reményi Zoltán ügyvéd által kép-
viselt Sztrahna Pál végrehajtó részére 380 K
tőkekövetelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési
végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és
1100 koronára becsült ingóságokra a perlaki
kir. bíróság 1912. V. 564/4 számú végzésével
az arverés elrendelvétn, annak a korábbi
vagy telülfoglaltatók követelése erejéig is,
amennyiben azok törvényes zálogjogot nyer-
tek volna, alperes lakásán Hemsfalván leendő
megtartására határidőül

1913. évi február hó 22-én délután 4 óráig

kitűzetik, amikor a bíróság lefoglalt lovak,
pajta, kukoricakas s egyéb ingóságok a leg-
többet érőnek készpénzfizetés mellett, szük-
ség esetén becsaron átul is el fognak adni.

Felhívtnak mindazok, kik az elárve-
zendő ingóságok vételárából a végrehajtató
követelését megelőző kielégítéshez jogot
tartanak, hogy amennyiben részükre a fog-
lalás korábban eszközöltetett volna és ez a
végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik,
elsőbb-ségi bejelentéseket az arverés meg-
kezdéseig alulírt kiküldött-nél írásban vagy
pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

A törvényes határidő a hirdetménynek
a bíróság tábláján tüntént kifüggesztését kö-
vető naptól számítatik.

Perlak, 1913. jan. 20.

526

160. tkv. 1913.

I. Arverési hirdetmény.

A perlaki kir. járásbírósg, mint tkvi
hatóság közhírré teszi, hogy Kocsis Andrásné
szül. Ruzsics Katalin muracsányi lakosnak
Blaguz Lukács és neje Czvetko Regina u.
o. lakosok elleni vagyontközösség megszűn-

telése iránti ügyében a nagykanizsai kir.
törvényszék, a perlaki kir. járásbírósg terü-
letén fekvő a muracsányi 3231 szlkvben
felvett 14/b hrsz. ingatlan 895 kor. kikiál-
tási árban mint becsárban

1913. évi április hó 1-5 napján d. e. 10 órákor

Muracsány községhezánál dr. Reményi Zoltán
perlaki ügyvéd vagy helyettese közbenjöttével
megtartandó árverésen eladatni fognak.

Kikiáltási ár a fentebb kitett becsár,
melynek 2/3-nál alacsonyabb áron az ingat-
lan el nem adható.

Árverezni kívánók tartoznak a becsár
10% át készpénzben vagy óvadékképes pa-
pirban a kiküldött kezehez letenni

Ezen hirdetmény kibocsátásával egy-
idejűleg megállapított árverési feltételek a
hivatalos órák alatt a perlaki kir. járás-
bírósg telekkönyvi osztályánál és Muracsány
község előljárogánál megtekinthetők.

Perlak, 1913. jan. 15.

527

5336/tk. 1912.

Arverési hirdetmény.

A perlaki kir. járásbírósg mint tkvi
hatóság közhírré teszi, hogy Varasanez
András nős Glavák Agotával muracsányi
lakosoknak, Varasanez András nős Varasá-
nez Katalinnal muracsányi lakosok elleni
végrehajtási ügyében 299 kor. tőke, ennek
1911. évi sz. pembed hó 24-től járó 6%
kamata 1/2% váltódj 82 kor. 41 f., eddigi
2) kor. 75 f. árverési költség behajtása vé-
gett a nagykanizsai kir. törvényszék és a
perlaki kir. járásbírósg területén fekvő a
muracsányi 3738 szlkvben felvett 372/b 2
hr. ingatlan fele 50 kor. 60 f., az u. o. 3470
szlkvben felvett 2947/3 hrsz. ingatlan fele
276 kor. 10 f., az u. o. 3470 szlkvben felv.
586/a hrsz. ingatlan fele 146 kor. 90 f., az
u. o. 3470 szlkvben felvett 586/d hrsz. inga-
tlan fele 56 kor. 10 f., az u. o. 3470 sz.
lkvben felvett 2164/b 2 hrsz. ingatlan fele 287
kor. 10 f., az u. o. 3470 szlkvben 2804/a 1
hr. ingatlan fele 279 kor. 40 f., az u. o.
3470 szlkvben felvett legelő illetmény fele
17 kor. 82 f., a ligetvári 244 sz. lkvben
felvett 370/a hrsz. ingatlan fele 179 kor.
30 f. kikiáltási árban, és pedig a muracsá-
ny 3738 szlkvben Kvatán Mátyás javára
bekeblezett holligiani haszonélvezeti szolgálmi
jognak a tentartásával és a mennyiben
1500 K be nem ígertnek annak tentartása
nélkül, a muracsányi ingatlanok Muracsány

1913. évi február hó 12-ik napján d. e. 9 órákor

a ligetvári ingatlanok pedig

1913. évi február hó 12-ik napján d. u. 3 órákor

Ligetvár község hazánál dr. Reményi Zoltán
ügyvéd perlaki lakos, vagy helyettese közben-
jöttével megtartandó árverésen eladatni fog.

Kikiáltási ár a fentebb kitett becsár
melynek 1/2 nél alacsonyabb áron el nem
adható.

Arverezni kívánók tartoznak a becsár
10%-át készpénzben vagy óvadékképes pa-
pirban a kiküldött kezehez letenni.

Vevő köteles a vételárat három egyenlő
részletben még pedig az elsőt az árverés
jogerőre emelkedésétől számítottól 15 nap
alatt, a másodikat ugyanattól 30 nap alatt
a harmadikat ugyanattól 45 nap alatt, minden
egyes vételári részlet után az árverés nap-
jától számítandó 5% kamatokkal együtt az
árverési feltételekben meghatározott helyen
és módozatok szerint fizetni.

Perlak, 1912. dec. 29

528